

МІСЦА

Хто правду чинить –
іде до світла
Іван 3,21

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

«Багато пророків і царів хотіли бачити те, що ви бачите, і не бачили, і чути, що ви чуєте, і не чули» (Лк. 10, 24). Мабуть, ці слова нашого Спасителя сміливо можемо достосувати до подій і процесів, які сьогодні переживаємо і до котрих маємо безпосереднє відношення. Адже ми є очевидцями дуже глибоких і надзвичайно потужних процесів: на наших очах розпадається і конає страшна імперія, що у свій час була названа «імперією зла». І, натомість, ми є учасниками відродження великого Народу, що століттями стогнав у смертельному полоні цієї імперії. Люди зі слабкою вірою, чи люди невірні, можуть сказати, що, мовляв, так «стали зірки», чи так склалися обставини, чи такі виникли передумови, чи щось подібне. Людина ж віруюча, безперечно, погодиться, що так хоче Господь Бог, адже саме Він, і лише Він, усе створив і всім управляє.

Кожна людина має свої цінності. Вона по-своєму бачить речі, по-своєму сприймає життя, по-своєму оцінює ситуацію тощо. Однак, видається, що для усіх людей спільним є те, що вони хочуть

бути свободними. Це, мабуть, тому, що Господь створив людиною вільною, давши їй свободну волю. І порив до свободи часто є такий потужний, що невільна людина навіть віддає своє життя, щоб не бути невільником. Для неї свобода – це є Божий дар і за нього необхідно боротися. Навіть до смерті.

В книзі Еклезіяста читаємо: «Усьому – час-пора, і на все – слухна хвилина під небом... Час любити і час ненавидіти, час на війну і час на мир» (Проп. 3.1,8). Вже згадана «імперія зла» формувалася і зазнавала різних трансформацій протягом століть. «Собіраніє земель» – така була її неофіційна доктрина. І на всіх отих землях, які ця імперія «собірала», жили окремі народи, що також отримали від Творця свободу жити у своїй культурі, у своїй ідентичності, у своєму світоглядному просторі. Однак створена імперія не допускає свободи, її суть – насилля, обман, зріх. Тому для всіх пригноблених народів століттями наві'язувався саме такий спосіб життя, і це подавалося як зразок, як правило, як норма. На превеликий жаль,

така аномалія у великій мірі сприйнялася і дала свої плоди. Гріх став нормою життя. Раби звикли до кайданів і вже не поспішають до свободи. Про неї забули. Та віриться, що і вони піднімуться, а ми, українці, будемо для них прикладом. Наш Майдан їх розбудить.

Сьогодні стоїмо на пере-

Церква на переломі

ломі. Настав інший час – час перемін, час відродження, час свободи. Сьогодні маємо унікальний шанс назавжди позбутися рабської ментальності, чужого світогляду, фальшивого переконання. Події останніх місяців повинні навчити нас, що тільки в єдності наша сила. Сьогодні є унікальний шанс і для Української Церкви, яка в силу складних обставин, в силу імперського тиску зістала поділеною на кілька відгалужень. Принцип «поділяй і владарюй» до Церкви застосовувався

дуже жорстко. Це відчувається і сьогодні. Прикладом і стимулом для порозуміння та майбутнього (дай то, Боже!) об'єднання українських Церков має послужити зустріч найвищих церковних достойників – Папи Франциска і Патріарха Константинопольського Варфоломія, котрі у спільній декларації заявили: «Ми закликаємо християн, віруючих усіх релігійних традицій і всіх людей доброї волі визнати невідкладність цієї години, яка спонукає нас шукати примирення та єдності людської сім'ї при повній повазі законних відмінностей, заради блага всього людства і майбутніх поколінь».

Щоб слова не залишалися лише словами, заключний день паломницького візиту на Святу Землю Папа почав зі сходження на Храмову гору, яка шанується мусульманами як третя за значимістю святиня після Мекки і Медини. Перед входом до мечеті Куббат ас-Сахра (Купол скелі), де до Франциска був лише його попередник Венедикт XVI, Папа Римський на знак поваги до традицій ісламу зняв свої червоні мешти. До представників мусульманського

духовенства він звернувся з повагою: «Дорогі брати!» – і продовжив: «...шануймо і любім один одного як брати і сестри. Щоб ніхто не опоганив ім'я Господа насильством». Після цього Вселенський Архиєрей спустився до Стіни Плачу – головної святині юдаїзму, і вклав між її каміння записку з молитвою про мир, а також має зустріч із верховними рабинами Ізраїлю та провів офіційні переговори з президентом і прем'єр-міністром цієї країни.

Нашому поколінню випало жити у дуже цікавий і доволі непростий час – час скону страшної імперії. Війна, кровопролиття, терор, агресія – це ознаки загибелі цієї потвори, остаточні її конвульсії. Ми це переживемо і розкажемо про це нашим дітям та внукам. Але для цього сьогодні потрібне одне – єдність. Саме тепер усі ми – свідомо, єдиним серцем і єдиними устами – маємо закликати: «Боже, вислухай благання! Нищить недоля наш край. В єдності – сила народу! Боже, нам єдність подай!»

о. Іван ГАЛІМУРКА

Продовження теми – на 8-й сторінці.

У листі до Папи Франциска з нагоди першої річниці зустрічі з ним у Ватикані предстоятель Коптської Церкви патріарх Теодор II (Тевадрос) запропонував розпочати старання щодо прийняття спільної дати святкування Великодня усіма християнами. Про це речник Церкви повідомив ватиканській інформаційній агенції FIDES, додаючи, що вручив цей лист Апостольському нунцію

Папа отримав лист про спільну дату Великодня

в Єгипті архієпископові Жану-Полю Гобелю, коли той 6 травня відвідав патріарху.

Папський дипломат, зі свого боку, відповів, що він передав господареві зустрічі запрошення на жовтневий Синод єпископів на тему сім'ї з проханням прислати на це зібрання свого представника.

Патріарх Теодор II народився 4 листопада 1952 року в місті Мансурі (Єгипет) як Вагіх Собхі Бакі Сулайман. 1986 року вступив до монастиря Анба-Бішоу, складаючи в ньому 1988 року довічні обіти, а 23 грудня 1989 року був висвячений на священника. 15 червня 1997 року тодішній патріарх Шенуда III

призначив його єпископом-помічником у Даманхурі-Бехейрі при 76-річному митрополиті Пахомії. Згодом, 4 листопада 2012 року, згромадження 2400 коптських священників і мирян обрало його на 118 го патріарха, Папу Александрії для коптів. 10 травня минулого року він зустрівся у Ватикані зі Святішим Отцем Франциском.

Копти становлять найбільшу християнську спільноту в Єгипті. Вони походять із первісної єгипетської Церкви, засновником якої, згідно з традицією, був св. євангеліст Марко. За різними даними, кількість коптів коливається між 8 і 12 мільйонами серед

80 мільйонного населення Єгипту.

Питання про визначення спільної дати святкування найбільшої християнської урочистості всіма Церквами і конфесіями особливо гостро відчутне у житті Північної Африки та на Близькому Сході, де поколіннями живуть поруч члени різних християнських спільнот, святкуючи Пасху в різний час. Це впливає з двох головних причин: користування григоріанським календарем (нового стилю) західними християнами і деякими східними та юліанським календарем (старого стилю) більшістю східних християн, як і з відмінних способів під-

рахунку дати цього свята. Так, саме у коптів (і пов'язаної з ними Ефіопської Церкви) є власні способи вираховування дати Пасхи. У коптів це т. зв. ера мучеників, яка розпочалася 284 року – тобто нині там триває 1730 рік, що ще більше ускладнює усталення спільної дати Великодня.

За матеріалами: deon.pl

Продовження теми – на 9-й сторінці.

Святі Папи Іван XXIII і Іван Павло II змінили світ. Факти з життя

1. Польський кардинал Кароль Войтила став першим Римським Папою неіталійського походження, обраним за останні 455 років, одним із наймолодших понтифіків

в історії і першим Папою слов'янського походження.

2. В юності захоплювався театром і мріяв стати професійним актором. У 14-річному віці спробував себе в шкіль-

ному драматичному гуртку і написав п'єсу «Король-Дух». У Ягеллонському університеті в Кракові став членом театрального гуртка «Студії 38», а в 1942 році, будучи семінаристом, став одним з ініціаторів «Театру Рапсодії», що діяв підпільно.

3. Кардинал Кароль Войтила брав активну участь у чотирьох сесіях у Ватиканського Собору, скликаного Папою Іваном XXIII, будучи одним із наймолодших його

учасників. Сам же Папа, за час свого понтифікату, скликав 15 синодів єпископів, очолював 9 консисторій і підніс до гідності кардинала 231 духовну особу. Керував шістьма пленарними засіданнями Колегії кардиналів.

4. Під час своєї першої поїздки до США в 1979 році став першим Папою, який відвідав Білий дім, де зустрівся з прези-

дентом Джиммі Картером.

(Даті – на стор. 10-11)

• ЧЕРВЕНЬ •
2014 РОКУ БОЖОГО
• ЧИСЛО •
104 / 6

До Патріаршого Собору

Як відомо, у вересні 2015 року відбудеться Патріарший Собор УГКЦ «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом». За давньою традицією нашої Церкви, у діяльності Собору велике завдання покладається на кожного вірного, який є активним учасником соборності Церкви. Щоб належно усвідомити свою участь у його проведенні і внести свої пропозиції до порядку денного, єпархії, деканати і парохії скликають свої попередні собори, основним документом яких є Пастирський лист Блаженнішого Святослава «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом».

Про проведення таких соборів повідомляють:

ПАРАФІЯ БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ (ЛЬВІВ ВУЛ. ПАСІЧНА)

У неділю, 18 травня тут відбувся парафіяльний собор, участь у якому взяли понад 40 вірних. Після молебню до Пресвятої Богородиці зі вступним словом до всіх присутніх звернувся адміністратор храму о. Петро Рак, котрий докладно розповів про стратегію УГКЦ та її основні завдання.

Пояснюючи структуру і зміст послання, диякон Ярослав Заричанський особливу увагу звернув на невід'ємні аспекти християнського життя, як-от слухання Божого Слова, активна участь у Святых Таїнствах, плекання і служіння єдності, місійний дух парафії, духовний провід тощо.

Доречним у контексті роздумування над документом «Жива парафія...» був катехитичний коментар о. Юрія Устяка, священника парафії, який розповів присутнім про важливість Катехизму УГКЦ «Христос – наша Пасха» для наших вірних, як дороговказу і чудового навчального матеріалу для всіх вікових категорій.

На зустрічі були присутні голови та представники різноманітних парафіяльних спільнот, де кожен із присутніх мав можливість розповісти про свою спільноту та обговорити, яким чином кожен може більш глибоко і якісніше долучитися до оживлення своєї парафії.

Прес-служба парафії
Благовіщення Пресвятої Богородиці

ПАРАФІЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ – ВОЛОДАРКИ УКРАЇНИ

4 травня на Новому Знесінні відбувся парафіяльний собор «Жива парафія». Було зареєстровано 14 парафіяльних спільнот, які після молебню до Богородиці і зачитування звернення Блаженнішого Святослава запрезентували свою діяльність та повідомили про плани на цей рік. У дружньому колі парафіяни раділи спільно зробленій праці та дякували за особливу підтримку о. пароху Зеновію Хоркавому. Згодом капела бандуристок «Вишиванка» виконала декілька музичних творів.

Після завершення о. Зеновій запросив усіх учасників собору до спільної світлини, а відтак за кавою переглянути презентаційні стенди парафіяльних структур.

Підсумком собору стало утвердження в тому, що всі активні миряни разом з духовними провідниками є рушійною силою і творять справді живу парафію, як місце зустрічі з Христом.

Повідомив Михайло ПРИЙДУН,
голова Комісії у справах мирян ЛА

ХРАМ ПОКРОВУ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ ЗГРОМАДЖЕННЯ ОТЦІВ-САЛЕЗІЯН

10 травня відбувся парафіяльний собор «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом». Собор розпочався молебнем до Пресвятої Богородиці, після якого отець-парох Андрій Боднар, СДБ зачитав звернення Глави і Отця УГКЦ Блаженнішого Святослава «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом» та коротко його прокоментував. Зі словом привітання до присутніх звернувся о. Оноріно Пістеллато, Провінційний настоятель салезіян УГКЦ, в якому наголосив про важливість

(Далі – на 3 стор.)

З нагоди 120-ліття посвяти собору Покрови Пресвятої Богородиці в Кохавинському монастирі св. Герарда, що на Жидачівщині, нещодавно відбувся великий відпуст, який організували отці-редемптористи. За час незалежності України такий відпуст організовується вперше.

Протягом трьох днів прочани готувалися до цієї події. Зокрема, щодня біля джерела служився молебень до Пресвятої Богородиці. Після цього процесійним походом ішли до церкви, де священник служив Божественну Літургію, а інші духовні отці слухали сповіді. Щовечора діти та молодь разом з ігуменом о. Володимиром Груцюю з трепетом у серці запалювали велику Марійську свічку перед іконою Кохавинської Богородиці.

У неділю, в останній день відпусту, до прочан прибув Високопреосвященний Ігор, Митрополит Львівський. Тут він звершив Архиєрейську Божественну Літургію, яку своїм співом прикрасив

Піша проща довжиною у 40 кілометрів

Для вшанування 70-ї річниці смерті митрополита Андрея Шептицького і 110-х роковин смерті його матері Софії, християнські родини здійснили пішу прощу до Прилбич – села, де народився великий Митрополит. Проща розпочалася Божественною Літургією в церкві м. Рудки, де у місцевому костелі покояться останки Фредрів, з котрих і походила Софія Шептицька. Завершилася піша проща родин, за час якої про-

чани здолали 40 км шляху, у храмі Собору Пресвятої Богородиці с. Прилбичі Архиєрейською Божественною Літургією, яку відслужив Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський. Роздумуючи над недільним євангельським уривком про розслабленого, архиєрей повчив: «Ісус Христос до усіх звертається, щоби не грішити, бо гріх руйнує людську душу, впроваджує у неї насилля й

В Архикатедральному соборі св. Юра вже протягом кількох років в особливий спосіб вшановують Пресвяту Богородицю – вірні мають доступ до Чудотворної ікони Теревовлянської Божої Матері, з якою роблять урочистий обхід навколо храму. Нагадаємо, що Святіший Отець Іван Павло II, будучи у Львові у червні 2001 року, коронував її, тим самим визнавши її особливе заступництво.

Ось і тепер, у травневу неділю, відбулося таке вшанування з нагоди завершення молебнів до

Митрополит Львівський Ігор благословив прочан у Кохавині

хор «В руках Марії» з Івано-Франківська. Разом з архиєреєм у цей день тисячі людей звернулися з молитовним проханням до Матері Божої за Україну, за мир, за добрі вибори. Звертаючись до прочан, Митрополит пригадав історію святині та

відпустового місця і наголосив, що «Марія – мати усіх людей на землі, і дбає про спасіння кожної душі. А ми, як діти, очікуємо захисту на останньому суді».

На завершення спільнота кохавинських монахів пригостила усіх охочих гостинцями місцевої пекарні.

Бр. Святослав ВОНС

беззаконня».

По закінченні відправи владика Ігор подякував усім за участь у прощі, зокрема, о. Полікарпу, ЧСВВ, за гарну її організацію, а також о. Андрієві Стадницькому за те, що «дбає за духовний розвиток малих і дорослих дітей Бога».

Додамо, що цього дня маленькі віряни с. Прилбичі приступили до першої Сповіді й урочистого Причастя. Це по-особливому збагатило духовну мандрівку родин і, мабуть, закарбується у пам'яті не тільки дітей, а й прочан.

Богородиця зі Святоюрської гори благословила Львів та львів'ян

Богородиці, які традиційно служаться у травні. У богослужінні, яке у співслужінні священників собору очолив митрофорний протоієрей Роман Кравчик, взяла участь численна парафіяльна спільнота храму. Відтак відбувся обхід навколо собору. Під час обходу священники благословили місто та його мешканців Теревовлянською Чудотворною іконою Божої Матері.

На завершення свята настоятель храму подякував усім священникам та присутнім за вознесені молитви до Спасителя і Його Пресвятої Матері, побажав усім ласки Божої та спасіння душ, а парафіяни змогли поручитися своїй Небесній Матері, щоб і надалі берегла й опікувалася нашими родинами і нашим багатостраждальним народом.

sobor-svyura.lviv.ua

Через Богородицю навіки поєдналися з Богом

Після висловлення готовності повністю посвятити своє життя Господеві сестри привселюдно виголосили формулу вічних обітів чистоти, убожества та послуху. Також отримали параман, сандалі та свічку – як символи повної посвяти Господеві та готовності до служіння у Його винограднику.

Під час проповіді о. Мартин Хабурський закликав сестер до постійної злуки з Ісусом, щоб бути «світлом для світу та радісним служінням свідчити про красу життя з люблячим Богом».

У Товаристві спільного життя «Дочки Матері Божої Неустанної Помочі» відбулась надзвичайно важлива подія – вперше в історії Товариства сестри склали вічні обіти. Ця урочистість відбулася 15 травня в Архикафедральному соборі св. Юра під час Божественної Літургії, яку очолив о. Роман Кравчик, адміністратор собору, у співслужінні о. Мар-

тина Хабурського, ЧСВВ, духовного провідника сестер.

В часі Літургії сестри Тадея Довгунь, Георгія Бесага, Михайла Довгунь та Рафаїла Чучман приступили перед Царські ворота, де відбувся обряд вічних обітів, який прийняв о. Віталій Дудкевич, ЧСВВ, синкел у справах монашества та мирян Львівської Архiepархії УГКЦ.

Священики Янівського деканату вітали свого владика

Щоб налагодити тісніший зв'язок священиків зі своїм єпископом, Преосвященний Венедикт, єпископ-помічник Львівський, ініціював особисті візитації протопресвітератів. Ось і нещодавно архиєрей провів зустріч із священнослужителями Янівського протопресвітерату. Засідання відбулося в адміністративному залі храму Святих Верховних апостолів Петра і Павла, що в м. Новояворівськ, яким опікуються отці-редемптористи.

Впродовж зустрічі владика Венедикт обговорив з пресвітерами низку питань, що сприяло ще кращому їхньому діалогу та спільнотному знайомству. Також під час засідання єпископ наголосив на важливості душпастирського служіння в даний

час та закликав до відповідальності у виконанні своїх обов'язків.

Згодом священики мали можливість поставити владіці запитання та отримати на них вичерпні відповіді. По завершенні робочої частини зустрічі відбулася спільна трапеза.

Урочисто відзначили День богослова

католицького університету.

У своєму слові до присутніх отець-ректор Богдан звернув увагу на те, що кожен богослов повинен у своїй праці уподібнюватись до Івана Богослова. Задля того семінаристи мають унікальну можливість пізнавати Господа під час спільних і приватних молитов у семінарійному храмі. Подібно ж і студенти

УКУ можуть перебувати на молитві для більшого знайомства з наукою Христа.

Насамкінець о. Богдан Прах подякував усім присутнім за молитву. Він висловив вдячність семінарії за співпрацю, а також за прекрасний спів семінарійного хору під час Літургії.

Геннадій АРОНОВИЧ,
Медіа-Центр ЛДС

(Закінчення, початок на 2 сторінці)

ролі мирян і молоді у розбудові парафії – живої спільноти християн.

Представники понад десяти парафіяльних спільнот представили свою діяльність та плани дій на цей рік, а також прозвучали деякі побажання щодо створення нових спільнот при парафії.

На завершення Парафіяльного собору отець-парох запросив усіх учасників до молодіжного осередку – Ораторії і Катехитичної школи св. Домініка Савіо на спільний почастинок.

ПАРАФІЯ СВВ. ОЛЬГИ І ЄЛИЗАВЕТИ

Згідно зі стратегією розвитку УГКЦ до 2020 року, в парафії на Привокзальній також відбувся парафіяльний собор. Священики та вірні, роздумуючи над пастирським посланням Блаженнішого Святослава «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом», накреслили можливі напрямки для подальшого розвитку парафії.

Зокрема, на соборі було представлено діяльність окремих парафіяльних спільнот, піднімалося питання катехизації дітей та дорослих, обговорювалися способи служіння потребуючим.

Священики закликали вірних долучатися до парафіяльних спільнот, ділитися своїми талантами і здібностями, плекати єдність та пам'ятати про апостольське покликання кожного християнина: «Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи, християчи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа; навчаючи їх берегти все, що Я вам заповідав» (Мт. 28, 18).

Варто зазначити, що цей собор став початком нової форми спілкування у парафії. Сподіваємося, що в майбутньому такі зустрічі продовжаться і принесуть свої плоди у розвитку живої парафії – місця зустрічі з живим Христом.

о. Володимир ЧАБАН

Кількома рядками

НОВИЙ ІКОНОСТАС

ПРИКРАСИВ ХРАМ У С. ПОРІЧЧЯ

До парохіян с. Поріччя Янівського протопресвітерату (Яворівський р-н) з пастирським візитом завітав Преосвященний владика Венедикт, єпископ-помічник Львівської архiepархії. Тут, храмі Христа Царя, владика освятив новий іконостас, який спорудили парохіяни, а відтак очолив Архиєрейську Божественну Літургію та виголосив проповідь. Разом з владикою співслужили місцевий настоятель о. Іван Колтун та священики Львівської духовної семінарії Святого Духа – о. Ярослав Микитчин та о. Іван Глова.

По завершенні богослужіння Преосвященний Венедикт відзначив пам'ятною подякою Михайла Щурка – фундатора, який найбільше спричинився до спорудження цього іконостасу. Також архиєрей висловив вдячність усім жертводавцям, творцям цього іконостасу, та парафіянам с. Поріччя, які жертвували свої кошти та працю для прикраси цієї святині.

Насамкінець владика Венедикт окропив усіх присутніх свяченою водою.

ДОШКІЛЬНЯТА С. ОБРОШИНО КОНЦЕРТОМ ВІТАЛИ МАТЕРІВ

У неділю, 11 травня, у храмі Великомученика Димитрія, парохом якого є о. Михайло Стахнів, дошкільнята, яких навчають тут, у катехитичній школі, представили свій творчий виступ до Дня матері. До цього заходу малюки старанно готувались під турботливою опікою Наталії Павлиш та Ольги Стахнів. Відтак святкове дійство вдалося на славу: розчулені матері дякували за такий чудовий концерт, що став для них особливим подарунком.

Варто зазначити, що про храмі Великомученика Димитрія активно діє катехитична школа, де навчають як школярів, так і дошкільнят. Особливу увагу тут приділяють вивченню катехизму, Святого Письма, літургії, історії Церкви. Водночас дбають і про творчий розвиток дітей.

У день святого апостола та євангелиста Івана Богослова філософсько-богословський факультет Українського католицького університету урочисто святкує цей празник, оскільки цей факультет має ім'я цього святого.

Урочистості розпочалися з Божественної Літургії в семінарійному храмі, яку очолив ректор УКУ о. Богдан Прах. Йому співслужили отці-наставники Львівської духовної семінарії Святого Духа та викладачі й духівники Українського

У РОСІЇ ОСВЯТИЛИ НОВИЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ХРАМ

Ординарій для російських католиків візантійського обряду владика Йосиф Верт освятив новозбудований греко-католицький храм на честь Пресвятої Трійці в м. Лангепас, Ханти-Мансійський автономний округ (Росія). Освячення відбулося в неділю Святих отців Першого Нікейського Собору, під час пастирського візиту владика Йосифа до парафій округу. В освячені також взяли участь священники з сусідніх парафій: о. Петро Павлишин, настоятель м. Нижньовартовська, і о. Олег Новосад, настоятель м. Сургута. На святі були гості від «Реновабісу», а також парафіяни із Сургута, Нижньовартовська та Мегіона.

«Ця подія є важлива для парафіян, – відзначає ієрей Василь Мельникович, – тому що раніше для молитви збиралися у квартирах або інших приміщеннях. Тепер ми можемо хвалити Бога в новому храмі. Сьогодні ми дякуємо Богові і владіці за благословення та освячення храму. Також складаємо велику подяку всім спонсорам і тим, хто допомагав у будівництві».

Адміністратор парафії, ієрей Василь Мельникович, подякував владіці Йосифу за благословення та освячення храму, а також від імені священників і всіх парафій півночі привітав єпископа з 30-річчям священства.

Підготував ієрей Василь МЕЛЬНИКОВИЧ,
адміністратор парафії

В ЄВПАТОРІЇ ПРОВЕЛИ ПАРАФІЯЛЬНІ МІСІЇ ТА ОСВЯТИЛИ КАПЛИЦЮ

У неділю Святих Отців у греко-католицькій парафії Покрову Пресвятої Богородиці м. Євпаторія, що в Криму, освятили відремонтовану каплицю. Відтак у відновленому храмі отець Богдан Костецький відслужив Святу Літургію. Цим подіям передували парафіяльні реколекції, які, на запрошення протоієрея Богдана Костецького, проводив місіонер о. Кшиштоф Бузіковський, ОМІ, настоятель монастиря монахів-облатів у Криму.

«Парафіяни охоче брали участь у науках, відкриваючи свої серця та численно приступаючи до Таїнства Покаяння. Духовні науки, молитва та прикладання до мощей блаженного Петра Вергуна знову об'єднали парафіяльну спільноту після останніх тривожних подій у Криму в міцну родину, центром якої є Господь», – відзначив о. Богдан Костецький.

На закінчення місії до реколектанта о. Кшиштофа із подячним словом звернулися о. Богдан та парафіяни. Їхні слова випромінювали радість, адже його духовні настанови стали важливою подією напередодні освячення відремонтованої святині, у якій після завершення ремонтних робіт євпаторійські греко-католики знову матимуть можливість молитися у власному храмі.

Іван ФУТРАК, Євпаторія, Крим

В КРИМУ ПОЧАЛИСЬ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ

Кубанські козаки напали на парафіян Української Православної Церкви Київського патріархату в Криму. Сталося це біля військової частини в Перевальному, неподалік Сімферополя.

Як повідомляють тамтешні ЗМІ, люди зійшлися на недільну службу, проте до храму їх не впустили кілька десятків чоловіків у російському козацькому вбранні. Віряни повернулися до власних автовок, проте покидати територію церкви відмовилися. Тоді так звані «казаки» битками та нагайками почали трошити машини. При цьому постраждали вагітна парафіянка та донька священника. Інша ж група озброєних чоловіків заблокувала та розбила машину настоятеля храму.

В УПЦ КП розглядають такі дії влади «як неприховане прагнення знищити УПЦ Київського патріархату в Криму, грубе нехтування правами православних та української громади Кримського півострова».

Буде ще один ЄПІСКОП

27 травня у Ватикані повідомлено, що Святіший Отець Франциск дав свою згоду на канонічне обрання Синодом Єпископів УГКЦ о. Йосафата Мошича, синкела Івано-Франківської архієпархії, єпископом-помічником цієї церковної адміністративної одиниці, надаючи йому титулярний осідок Пульхеріополя.

Владика-номінат Йосафат Мошич народився 16 вересня 1976 року в Старому Роздолі на Львівщині. Священниче формування здобув в Івано-Франківській духовній семінарії і 26 вересня 1999 року отримав ієрейське рукоположення. Під час навчання на останніх курсах семінарії розпочав новіціатське випробування в Місійному згромадженні святого Андрія Первозванного, в якому 2002 року склав довічні обіти.

24 травня в катедральному храмі Успіння Пресвятої Богородиці м. Стрия Блаженніший Патріарх Святослав звершив чин інтронізації єпарха Стрийського владика Тараса Сеньківа, а також здійснив архиєрейську хіротонію владика Богдана Манишина, єпископа-помічника Стрийського. Співсвятителями були Митрополит Львівський Ігор Возняк і згаданий вище Кир Тарас Сеньків.

Скеровуючи свій погляд до стрийських єпископів, Першоепарх УГКЦ підкреслив: «Ми сьогодні урочисто впровадили на престіл стрийських єпископів – нового Правлячого Архиєрея владика Тараса Сеньківа та хіротонізували нового єпископа-по-

мічника Богдана Манишина. Це великий знак запевнення присутності Доброго Пастиря серед нас». За словами Глави Церкви,

Тисячі прочан черпають цілющу воду з Марійського джерела на Жовківщині

У другу неділю травня в місцевості мальовничого Розточчя – присілку Заглина поблизу міста Рава-Руська – традиційно відбувається Марійська проща. Цього року до Марійського центру прибули понад три тисячі прочан із Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської областей. Вірні чисельно приступили до Святих Таїнств Сповіді і Причастя, а також зачерпнули святої води із цілющого джерела, біля якого у XVII столітті об'явилася Мати Божа.

Протягом 2000-2003 років о. Йосафат Мошич навчався в Римі, здобувши ліценціат з морального богослов'я та пройшовши курс виховників покликаних до богопосвяченого життя. Перебуваючи в Італії, забезпечував душпастирське обслуговування для українців греко-католиків в містечку Гроссето.

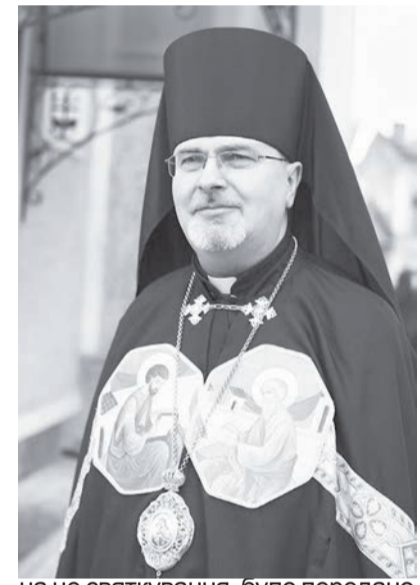
Повернувшись до України, здійснював євангелізаційне, місійне та реколекційне слу-

жіння, а також від 2003 року є настоятелем Місійного згромадження святого Андрія Первозванного. Від 2010 року очолює місійно-євангелізаційний відділ Івано-Франківської єпархії, від 2011-го – відповідальний за душпастирство мігрантів та синкел у справах мирянських рухів Івано-Франківської архієпархії. Крім рідної української, володіє російською, польською та італійською мовами.

Урочистості у Стрию

єпископи мають стати двома руками Христа, який іде шукати своїх загублених овець, потішати, обтирати їхні сльози і збирати в одне стадо.

На завершення урочистостей, пов'язаних з інтронізацією та хіротонією, Блаженніший Святослав звершив коронування Папськими коронами чудотворної ікони Ліської Матері Божої. «Коронування ікони Богородиці є привселюдним визнанням Церквою її надзвичайного чудотворного місця в житті Церкви. Це є визнання вислужаних десятків тисяч молитов,

на це святкування, було передано папське благословення з повним відпустом.

Після коронування владика Тараса (Сеньківа), єпарх Стрийський, поручаючи своє архиєрейське служіння Богородиці в Ліській іконі, склав Пресвятій Богородиці дарунок своєї панатії, яку йому подарував під час хіротонії Блаженніший Любомир (Гузар), а владика Богдан (Манишин), новохіротонізований єпископ-помічник Стрийський, – протоієрейський хрест.

Нагадаємо, що 10 липня 2011 року, під час відпусту до Ліської чудотворної ікони Богородиці, Блаженніший Святослав, дякуючи Матері Божій за дар свого служіння Богові й Церкві, залишив як дар перед її іконою свою першу єпископську панатію.

Прес-служба Стрийської єпархії

сотень тисяч оздоровлень, які відбулися перед очима нашої Ліської Богородиці», – нагадав присутнім Патріарх. Усім вірним, які прибули

Урочисту Божественну Літургію з нагоди прощі очолив єпископ Сокальсько-Жовківський Михаїл Колтун. У євангельській благовісті архиєрей заторкнув питання про визнання віри в сьогоденні і подав приклад Майдану: «Яке добровільне було там служіння, підтримка та взаєморозуміння! Бог відкрив нам на Майдані те, до чого нас постійно закликає Церква: єднаймося, мирімося, служімо один одному, будьмо чуйні на виклики життя».

Наприкінці богослужіння для

вірних було оприлюднено «Звернення» Блаженнішого Святослава з нагоди декади місійності та «Послання Синоду єпископів» з нагоди президентських виборів.

Владика Михаїл подякував отцеві Петрові Салу, ЧНІ, директору Марійського центру в Заглині, за розвиток цього паломницького місця. Відтак зазвучали найщиріші привітання для усіх матерів, які мають найцінніший дар Божий давати життя.

Прес-служба єпархії

Молодий єпископ поїде до Харкова

У день пам'яті євангелиста Івана Богослова у Патріаршому соборі Воскресіння Христового відбулася архиєрейська хіротонія владыки Василя (Тучапця), екзарха Харківського. Основним святителем був Блаженніший Святослав (Шевчук), а співсвятителями – владыка Степан (Меньок), екзарх Донецький, і владыка Василь (Медвіт), єпископ-емерит Донецько-Харківського екзархату. На хіротонії також був присутній Апостольський нунцій в Україні архієпископ Томас Едвард Галліксон.

Спершу владыка-номінат публічно склав визнання своєї віри. Після цього відбувся Чин архиєрейської хіротонії, на завершення якого нововисвяченого єпископа одягли в архиєрейські ризи. Відтак Блаженніший Святослав вручив владыці Василеві архиєрейський жезл – символ його влади, і наголосив, що сьогодні Церква просить, аби Господь назвав владыку Василя своїм улюбленим учнем.

Також Патріарх звернувся з подячним словом до батьків молодого архиєрея, які зі сльозами радості

спостерігали за таїнством хіротонії: «Дякую за те, що ви його виховали, навчили любити Ісуса Христа. Нехай та любов вашого сина до Бога стане великою силою любові Церкви».

У своєму подячному слові владыка Василь подякував усім і кожному, хто мав стосунок до його виховання та священства, і в першу чергу, звичайно, своїм батькам.

Департамент інформації УГКЦ

Спільна молитва за Україну на карпатській вершині

кий Василій (Івасюк). Спільним наміренням молитви духовенства та прочан було прохання миру і спокою в Україні.

А розпочалися урочистості зі звуку карпатських трембіт та співом чотирьох зведених хорів під керівництвом Ігоря Дем'янця, які виконали молитовний гімн «Боже великий, єдиний».

Варто відзначити, що під час прямої трансляції цієї події на Першому національному телеканалі було згадано

душпастирське служіння світлої пам'яті владыки Павла Василика, о. Петра Чучмана та о. Михайла Косила, які, попри заборону УГКЦ, здійснювали священничу службу і гуртували у молитві віруючих українців у цій місцевості.

На завершення відома співачка Руслана виконала разом з хористами Державний гімн України – на дванадцяти мовах!

о. В. ПЕРЦОВИЧ, прес-секретар єпархії

споруджену на честь святого мученика Кипріяна та мучениці Юстини. Варто відзначити невтомну працю о. Ігоря Макара, який служить тут ось уже 8 років і є протопресвітером. Саме його стараннями за короткий час невеличка громада спромоглася своїми пожертвами та коштами меценатів облаштувати приміщення під каплицю.

Отець Ігор подякував владыці Михайлу за освячення храму та побажав, щоби при пастирському провіді нового єпископа такі освячення відбувалися якнайчастіше. Згадав о. Ігор вдячним словом і владыку Василя (Івасюка), з благословення якого і розпочалося будівництво. Меценатів та спонсорів відзначили грамотами і подяками.

Повідомив о. д-р Микола СЛОБОДЯН

Молитовно пом'янули владыку Миколая Сімкайла

Божественну Літургію за упокоєння світлої пам'яті владыки Миколая Сімкайла у катедральному соборі Преображення Христового м. Коломиї очолив Правлячий архиєрей Коломийсько-Чернівецької єпархії Кир Василій (Івасюк). Співслужили йому Митрополит Івано-Франківський Кир Володимир (Війтишин), Митрополит Львівський Кир Ігор (Возьняк) та понад сотня священників Коломийсько-Чернівецької

єпархії та Івано-Франківської архиєпархії. Був присутнім і владыка-емерит Іван (Бойчук) із УПЦ Київського патріархату.

Після богослуження всі присутні, а це – родина, представники влади міста, району, області, віряни – під молитовний піснеспів «Христос Воскрес» рушили до могили покійного владыки Миколая, де було відслужено панахиду. По її завершенні Кир Василій склав подяку

митрополитам, владыці Іванові, родині, представникам влади і всім присутнім за спільну молитву.

«Вічна тобі пам'ять, дорогий владыко Миколаю! Спи спокійно, сину України, а ми, тут живучі, будемо продовжувати твої розпочаті богоугодні справи», – такими словами завершив єпарх поминальні богослужіння.

о. В. ПЕРЦОВИЧ, прес-секретар єпархії

ШКОЛЯРІ ЗДІЙСНИЛИ ПРОЩУ ДО БИЛИЧ
На завершення навчального року школярі Самбірсько-Дрогобицької єпархії здійснили прощу до відпустового місця у с. Биличі, що на Старосамбірщині. За підрахунками організаторів прощі, участь у паломництві взяло близько 500 учнів та вчителів, які прибули з різних міст та районів єпархії: Дрогобича, Трускавця, Борислава, Самбора, а також Дрогобиччини, Самбірщини, Мостищини, Старосамбірщини, Турківщини та Сколівщини.

Тут, у богослужбовій каплиці, священники відслужили Божественну Літургію. Зі словом до паломників звернувся голова Єпархіальної комісії у справах родини о. Василь Нестер. Він розповів учням про історію чудотворного місця у Биличах та значення постаті Пресвятої Богородиці для християн. Після завершення богослужіння священники здійснили Акт посвяти України під покров Пресвятої Богородиці.

Відтак у рамках паломництва відбувся II Фестиваль учнівської творчості під назвою «Талантом славимо Творця». Свої концертні номери учні присвятили Пресвятій Богородиці та Дню Матері. Не оминули молоді таланти й сумних подій українського суспільно-політичного життя.

о. Олег ЧУПА, прес-секретар Самбірсько-Дрогобицької єпархії

ПАРАФІЯ НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ ВІДСВЯТКУВАЛА ДЕСЯТИЛІТТЯ

Цього року парафія Успіння Пресвятої Богородиці смт. Чемерівці, що на Хмельниччині, відзначає 10-у річницю свого заснування. Сюди на урочисте святкування з цієї нагоди прибув Преосвященніший Митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій Семенюк. Для початку архиєрей освятив новозбудовану дзвіницю та дзвони, які були придбані на пожертви вірних, а відтак розпочав Архиєрейську Божественну Літургію.

Під час проповіді Високопреосвященний Васи́лій наголосив на обов'язку священника та вірних дбати насамперед про духовний зріст парафії, а відтак – про патріотичне виховання. «Кожен сьогодні повинен робити все можливе для добра своєї Церкви та Батьківщини, а силу і відвагу до цієї праці черпати від щирої молитви до Господа Вседержителя».

По завершенні Літургії митрополит відслужив ще й молебень та звершив водосвяття. Відтак архиєрей привітав усіх жінок зі святом Матері та спільно з вірними помолився за Україну і матерів.

На завершення Кир Васи́лій подякував адміністратору парафії о. Василю Демчишину за багатолітню працю для громади вірних, а найактивніших мирян нагородив грамотами.

ВІСІМ СВЯЩЕНИКІВ УГКЦ СТАНУТЬ УЧАСНИКАМИ НАВЧАННЯ СРЕ (CLINACAL PASTORAL EDUCATION)

Як повідомив голова Комісії УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я о. Андрій Логін під час чергового засідання голів однойменних єпархіальних комісій 3 червня 2014 року у Львові, вісім священників із різних єпархій та екзархатів УГКЦ, що душпастирюють у цій галузі, стануть учасниками навчання СРЕ (Clinacal pastoral education).

Таке навчання розраховане на два роки (щороку три блоки, кожен триватиме два тижні). Одна частина навчання проводитиметься в Зальцбурзі (Австрія), а інша – в Україні. Священники навчатимуться вже з осені.

За словами о. Андрія, це нагода для капелана заглибитися у власний внутрішній світ, щоб проаналізувати свою душпастирську працю в галузі охорони здоров'я. По завершенні навчання, як твердить голова Комісії УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я, священники морально зобов'язані вишколювати в Україні медичних капеланів.

Додамо, що СРЕ – це навчання ефективного медичного пастирського піклування. Воно стало основним методом навчання капеланів у лікарнях та хоспісах США, Великобританії, Австралії та Нової Зеландії.

Департамент інформації УГКЦ

Мандруючи Інтернетом

Слідство у справі замаху на Папу припинено

Катовіцький Інститут національної пам'яті припинив слідство, що тривало вісім років, у справі замаху на Папу Івана Павла II у травні 1981 року. В замахові турку Мехмету Алі Агджі допомагали болгари, а представники комуністичних країн робили все для того, аби приховати правду про цей злочин – ось найважливіші висновки ІНП.

Інформацію про формальне закриття процесу повідомила 9 травня прокурор Ева Кой – начальник слідчого відділу в катовіцькому ІНП, де провадилося слідство. Прокурор Кой ще раніше сказала, що рішення припинити слідство буде ухвалене після канонізації Папи Івана Павла II. Підсумковий документ налічує 230 сторінок і незабаром він повністю буде розміщений на інтернет-сторінці ІНП.

Одним із найсуттєвіших результатів розслідування є оцінка ролі болгарських спецслужб. За даними ІНП, вона була набагато важливіша, ніж це звикли вважати. «Це слідство, на мою думку, дає відповідь на головне питання: брали болгари участь у замаху чи не брали. Сподіваюся, що це слідство певною мірою посприє очищенню дійсності від фальші», – сказав прокурор Міхал Сквара, який вів розслідування. Він зібрав за час слідства 220 томів актів; є також кількадесят томів додатків. Міжнародну юридичну допомогу надано, зокрема, з Німеччини, Болгарії, Туреччини та Італії. Слідство мало багаторівневий і складний характер, вимагало перегляду дуже об'ємного архівного матеріалу, в тому числі і під грифом секретності.

Справу досліджували на трьох рівнях. Перший стосувався збройного злочинного вчинку, метою якого було скоєння замаху. Другий стосувався замовника злочину, третій – злочинного угруповання, метою якого було порушення італійського процесу у справі замаху і допровадження до того, щоби правда ніколи не побачила світла денного.

Перший рівень закрито, оскільки болгар, які допомагали Алі Агджі, переслідувати неможливо (один із них, зрештою, вже покійний). Двоє з них – Желю Васильєв і Тодор Айвазов, які в Італії скористувалися дипломатичним імунітетом, були, на думку слідчих ІНП, функціонерами комуністичної держави, але їх повністю виправдав закордонний суд. Підставою припинення слідства у цьому разі стала т. зв. серйозність законної сили.

«Наша оцінка, виходячи з зібраних матеріалів, інакша. Ми вважаємо, що то вони були виконавцями злочину, що вони входили до злочинного угруповання», – сказав прокурор Сквара. Він додав, що Айвазов контактував з Алі Агджею ще в Болгарії, коли Агджа провів там два місяці у липні-серпні 1980 року. Потім він був найважливішою персоною, яка узгоджувала подробиці замаху. Васильєв був менш активний, але переказував Агджі інформацію.

Інакшим було становище у випадку третього болгарина – Сергея Антонова, який був відповідачем на римському процесі й також був виправданий. Він не відповідає визначенню функціонера комуністичної держави: як впливає з болгарських документів, він був таємним співпрацівником розвідки. Болгари довгі роки заперечували це. «Справа Антонова виразно показує, що болгари і представники турецького злочинного світу брали

(Далі, на стор. 7)

Папа попросив пробачення за поділ між християнами

Прощення за все, чим ми спричинилися до поділу між християнами, попросив Папа Франциск під час загальної аудієнції у середу, 28 травня. Під час цієї аудієнції Святіший Отець поділився спогадами зі свого паломництва до Святої Землі. Він назвав його «великим дарунком для Церкви», подякувавши Господеві за те, що попровадив його до «цієї благословенної землі».

Святіший Отець нагадав, що головною метою цього паломництва було відзначення 50-річчя історичної зустрічі Папи Павла VI та Патріарха Атенагораса, що відбулася у Єрусалимі, коли Наступник святого Петра вперше відвідував Святу Землю. «Цей пророчий жест Єпископа Риму та Патріарха Константинополя став поворотною віхою вистражданого, але багатообіцяючого шляху до єдності між усіма християнами, на якому відтоді звершено значущі кроки», – відзначив Папа Франциск, вказавши на те, що кульмінаційним моментом його візиту була зустріч з Патріархом Варфоломієм та пізніша екуменічна молитва в базиліці Гробу Господнього. «На цьому місці, де прозвучала вістка про Воскресіння, – додав він, – ми відчули усю гіркоту та біль поділів, які ще досі існують між Христовими учнями, і це справді дуже боляче».

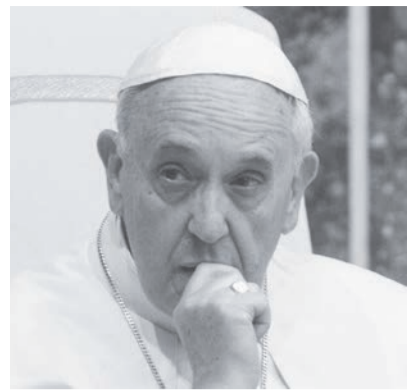
Але, за словами Папи, учасники молитви на цьому благословенному місці, де лунав могутній голос воскреслого Доброго Пастиря,

який бажає зібрати всіх Своїх овечок в одне стадо, «відчули бажання загоїти ще відкриті рани та рішуче продовжувати прямувати шляхом до повного сопричастя». «Ще раз, як це зробили попередні Папи, прошу вибачення за все, що ми зробили для того, щоби сприяти цьому поділові, та прошу Святого Духа, щоб Він допоміг нам зцілити рани, які ми завдали нашим братам», – сказав Єпископ Риму.

Іншим завданням цієї подорожі, за словами Святішого Отця, було підтримати в цьому регіоні шлях до миру, який є одночасно «Божим даром і плодом праці людей». «Я робив це, – сказав він, – завжди як паломник в ім'я Бога й в ім'я людини, маючи в серці велике співчуття до синів і доньок цієї землі, які надто довго співживуть з війною та мають право нарешті пізнати, що таке мирні дні!».

Папа пояснив, що для здійснення цього він закликав місцевих християн відкрити свої серця на діяння Святого Духа, щоб бути здатними на жести смирення, братерства і примирення, щоби стати будівничими миру. Тому що мир «робиться своїми руками. Не існує промисловості миру. Його кожного дня слід творити своїми руками та з відкритим серцем».

По-третє, це паломництво, як зазначив далі Наступник святого Петра, стало нагодою для того, щоб утвердити у вірі християнські громади, «які зазнають багато

страждань, та передати вдячність всієї Церкви за присутність християн на цих теренах і на всьому Близькому Сході». «Ці наші брати, – сказав він, – є сміливими свідками надії та любові, «світлом і сіллу» цієї землі».

«Цим паломництвом, яке було справді Божою благодаттю, я хотів принести слово надії, але я сам також його отримав! Я отримав його від братів і сестер, які надіються «всупереч будь-яким сподіванням», серед багатьох страждань, як тих, хто залишив свої країни через конфлікти, так і тих, які в різних кінцях світу зазнають дискримінації та зневаги через віру в Христа», – підсумував Папа Франциск, закликавши всіх молитися за цих християн та за мир у Святій Землі й на Близькому Сході, як також за єдність християн, запросивши присутніх помолитися разом з ним молитву у цьому намірі до Богородиці, Цариці миру.

За матеріалами Радіо Ватикану

Папа Римський заснував у Румунії греко-католицьку єпархію з центром у Бухаресті

29 травня Папа Римський Франциск своїм указом затвердив створення греко-католицької єпархії св. Василя Великого в Бухаресті, територія якої буде утворена з нині діючої греко-католицької архієпископії Фаґараш і Алба-Юлії. Про це повідомили у прес-службі Ватикану.

Католицизм є другою за чисельністю релігійною конфесією в переважно православній Румунії. За даними перепису 2002 р., в країні проживало 1.028.401 (4,7 % від усього населення) римокатоликів і 191.556 осіб (0,9 %) греко-католиків (католиків східного обряду). Римокатолики в основному зосереджені на заході країни, в Трансільванії, близько двох третин з них – етнічні угорці

та німці, решта – румуни.

Румунські греко-католики об'єднані в Румунську Греко-Католицьку Церкву, що має з 2005 р. статус Верховного

Архієпископства. Більшість їх зосереджено в північно-західних регіонах Румунії.

Всього в Румунії існує 12 католицьких єпархій: 6 – латинського обряду, 5 – візантійського обряду і 1 ординаріат вірмено-католиків.

Латинська архієпархія Алба-Юлія має статус архієпархії в прямому підпорядкуванні Ватикану. Архієпархія Бухареста є митрополією, до складу якої входять 4 єпархії латинського обряду.

Румунська Греко-Католицька Церква до перетворення складалася з архієпархії Фаґараш і Алба-Юлії, якій були підпорядковані 4 греко-католицькі єпископії, – повідомляє Християнський портал КІРІОС.

Археологи, що проводили розкопки в Єрусалимі, виявили рідкісну печатку періоду хрестоносців, вік якої перевищує 800 років. На ній зображений старець із хрестом у руці.

Як повідомляє радіостанція «Решет-Бет» з посиланням на представників Управління старо-

В Єрусалимі знайдена печатка святого Сави

житностей, на зовнішній стороні свинцевої печатки, що складається з двох частин, написано грецькою мовою «Святий Сава». На зворотному боці древній майстер вмістив напис: «Печатка Лаври святого Сави Освяченого».

За словами д-ра Роберта Коля з Управління старожитностей, тут ідеться, найімовірніше, про печатку знаменитого монастиря – Лаври святого Сави Освяченого, відомо-

го як Мар Саба, що знаходиться в Юдейській пустелі.

Розкопки сільськогосподарської ферми, що належить до візантійської епохи, проводилися в столичному районі Байт-Веган близько півтора року тому, проте лише зараз учені звернули увагу на унікальну знахідку, зроблену ними, – повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на 9TV.

Кількість католиків на Аравійському півострові зросла за останні роки вп'ятеро

Католицькі громади в районі Перської затоки останніми роками значно зростають кількісно. Нещодавно добродійний фонд «Допомога Церкві в потребі» виділив 50 тисяч євро для нового центру катехизації у столиці Катару місті Доха, що поряд з церквою Пресвятої Богородиці Вєрвєчкової. Про це повідомив Папський фонд, згадуючи про вклад у будівництво цієї церкви, освяченої в 2008 році.

Згадана церква стала першим храмом, зведеним на території близькосхідного емірату. Храмова споруда була розрахована на три тисячі вірних, проте з часом цього простору виявилось недостатньо для прихожан, кількість яких значно зросла. Останніми роками кількість католиків на Аравійському півострові збільшилася в 5 разів, сягнувши 3,1 млн. вірних. У самому Катарі з населенням у

1,8 млн. осіб проживає понад 350 тис. католиків.

«Наші заняття з катехизму відвідує 3,5 тис. дітей, – каже монс. Камілло Баллін, апостольський вікарій Північної Аравії – церковного округу, до якого входять Катар, Бахрейн, Кувейт і Саудівська Аравія. – Оскільки іншого місця в нас просто немає, батьки, привівши своїх дітей на науку, повинні чекати кінця уроків у дворі, під сонцем, на сорокаградусній спеці».

Нове церковне приміщення

розраховане на тисячу осіб і служитиме для катехизації дорослих, а також для здійснення богослужінь. Католицька громада, що проживає в Катарі, майже повністю складається з іммігрантів, в основному з Індії та Філіппін, а тому богослужіння й обряди повинні здійснюватися різними мовами. «І в нас величезна проблема з площею, – каже монс. Баллін. – У п'ятницю немає ні вільного місця, ні вільної хвилини». Розклад дня справді вражає: шістнадцять Літургій з 6.30 ранку до 19.30 вечора.

Подібні труднощі виникають також під час важливих літургійних торжеств. «Коли ми відправляли Великодне Богослужіння, – відзначив апостольською вікарій, – то 3,5 тис. осіб молилися в церкві, а ще близько 6.000 – на площі біля храму».

Мандруючи Інтернетом

(Закінчення, початок на 6 стор.)

участь у замаху і стояли за ним. Служби СРСР щонайменше підкидали дезінформацію в цьому процесі», – каже прокурор Кой.

Начальник слідчого відділу наголосила, що найбільшою несподіванкою були матеріали з Болгарії, отримані в останній фазі слідства. Крім них, ІНП користувався численними – і багато разів змінюваними – показами Алі Аґджі, матеріалами слідчої комісії обох палат італійського парламенту (т. зв. комісії Мітрохіна) та її підсумковим рапортом, як і протоколами з італійських процесів у цій справі. Отримані зі STASI матеріали поширили знання щодо цілеспрямованої дезінформації.

Хто стояв за болгарями, ІНП не розповідає: немає доказів. Хоча багато що вказує на радянських натхненників. Відомо, що в дезінформацію щодо лаштунків замаху були включені спецслужби всього європейського комуністичного блоку. У випадку служб Болгарії, НДР і СРСР можна, за переконанням ІНП, говорити про злочин. «На підставі зібраних доказових матеріалів ми погодилися, що німці у рамках тих дій вдавалися до фальшування документів і безправних погроз задля впливу на італійські судові органи. Болгари підроблювали документи і пускали їх в обіг, представники СРСР підштовхували їх до цього злочину», – сказала прокурор Кой. Махлювання за лаштунками замаху, сказала вона, не належать до розгляду польською юриспруденцією, оскільки вони діяли поза теренами Польщі і є злочинами, які не стосуються польських громадян; окрім того, це вже неактуальне за давністю часу.

«Якщо йдеться про діяльність польських спецслужб, то вона полягала виключно в дезінформації, а дезінформація – це не злочин», – сказала прокурор Кой.

Зібрані під час слідства докази свідчать, що з Алі Аґджею працювали співники з турецького злочинного світу і функціонери спецслужб Болгарії, які з ними співпрацювали. Також існує підозра, що функціонери цих служб пізніше постаралися вплинути на зміст зізнань Аґджі.

Початок слідства у квітні 2006 року ІНП пояснював тим, що поранений у замаху був поляком, а злочин можна кваліфікувати як т. зв. комуністичний злочин, тобто переслідуваний Інститутом національної пам'яті вчинок функціонера комуністичної держави, що не підлягає терміну давності.

Довідка: 13 травня 1981 року на площі св. Петра в Папу стріляв турецький терорист Мехмет Алі Аґджа, а натхненниками замаху могли бути радянські спецслужби. Аґджу схопили одразу ж після замаху. В липні 1981 року розпочався судовий процес. Алі Аґджу засудили до довічного ув'язнення. 1983 року Папа Іван Павло II відвідав його у римській в'язниці. У червні 2000 року президент Італії Карло Адзельйо Чампі амністував злочинця. Слідство не з'ясувало мотивів замаху. Кілька років тому Алі Аґджу випустили з ув'язнення в турецькій в'язниці, де він відбував термін за убивство турецького журналіста. Загалом він провів за ґратами 30 років.

Прострілений пояс папської сутани знаходиться в санктуарії на Ясній Горі. Уже кілька років як його виставили на постійне оглядання поблизу чудотворного образу Матері Божої.

За матеріалами: Gość Niedzielny

Християни в Пакистані вимагають виділити для них окрему провінцію

Після хвилі жорстоких нападів й арештів за звинуваченнями в богохульстві християнська меншість Пакистану зажадала виділити для себе окрему провінцію, щоб уберегти себе від переслідувань. Так, нещодавно 14-річну дівчинку посадили у в'язницю, звинувативши її в тому, що вона спалила Коран.

За словами її батьків, їй зараз – всього 14 років, і вона народилася з синдромом Дауна. Тим часом, медичний висновок, де говориться, що її розумовий розвиток не відповідає її фізичному вікові 14 років і що її

необхідно вважати неповнолітньою, був оскаржений у суді адвокатом чоловіка, який звинуватив її у спаленні Корану. Крім того, в Пенджабі було виявлено тіло 11-річного християнського хлопчика зі слідами тортур.

У 2009 році щонайменше семеро християн згоріли живцем під час нападу в провінції Пенджаб, після того, як прозвучали повідомлення про осквернення Корану. У 2010 році в «The Daily Telegraph» з'явилася стаття, в якій розповідалося, як одну жінку християнку засудили до страти за богохульство,

після чого була розгорнута масштабна кампанія на підтримку реформ архаїчних законів британської епохи.

«Враховуючи те, що в країні проживає два мільйони християн, а це – 4% 180-мільйонного населення Пакистану, а також те, що вони не відчува-

ють себе в безпеці, існує необхідність у виділенні для них окремої провінції, щоб вони могли користуватися тими ж правами, що і більшість», – заявив президент Пакистанської об'єднаної асоціації християнської безпеки Юнус Масіх Бхатті.

убивствах. Аґенція Reuters вказує, що люди, пов'язані з «почесними вбивствами», рідко бувають засуджені за вбивство. Пакистанське законодавство містить пункт, що родина може вибачити вбивці його вчинок, звільняючи його тим самим від кримінальної відповідальності. За матеріалами: Gość Niedzielny

Каменована перед будинком суду

25-річну жінку забили камінням перед будинком суду в Пакистані. Зробила це її власна рідня – за те, що вона заручилася з чоловіком, якого кохала. Батько пояснив, що це було так зване «вбивство честі», яке мало очистити добре ім'я родини.

Це сталося, коли Фарзана Ікбал чекала на відкриття будинку суду в Лахорі, що на сході Пакистану. На жінку напала з каменями й цеглинами приблизно дюжина мужчин, повідомила місцева поліція. Серед нападників був також її власний батько, двоє братів і колишній наречений. Попри надання медичної

допомоги, жінка померла в лікарні.

Перед тим Фарзана була заручена зі своїм кузеном, однак вирішила вийти заміж за іншого чоловіка. Поліція підкреслила, що всі нападники, крім батька, втекли. Затриманий же зізнався у провині, пояснюючи, що вбивство має «почесний характер».

Такі випадки нерідко трапляються в Пакистані, де панує переконання, що жінці вийти заміж за того, кого вона сама вибрала, це пляма на честі родини. Організації захисту прав людини припускають, що в Пакистані щороку гине близько тисячі жінок у таких «почесних»

Столітній монах постраждав при пожежі монастирі

У францисканському монастирі в баварському місті Фюссен сталася пожежа, внаслідок якої постраждали десять ченців, одному з яких – сто років. Зайнялося близько 06.30 за місцевим часом в кімнаті найстаршого

мешканця монастиря – столітнього ченця. Причина пожежі поки що невідома.

На місці події працювали близько 170 співробітників рятувальних служб. Вони оперативно евакуювали всіх, хто знаходився в будівлі. Щонайменше шести постраждалим, в тому числі і столітньому ченцеві, знадобилася госпіталізація. Крім ченців, постраждали також один пожежний та жінка-поліцейський, які отримали легкі поранення. Пожежу вдалося загасити до полудня.

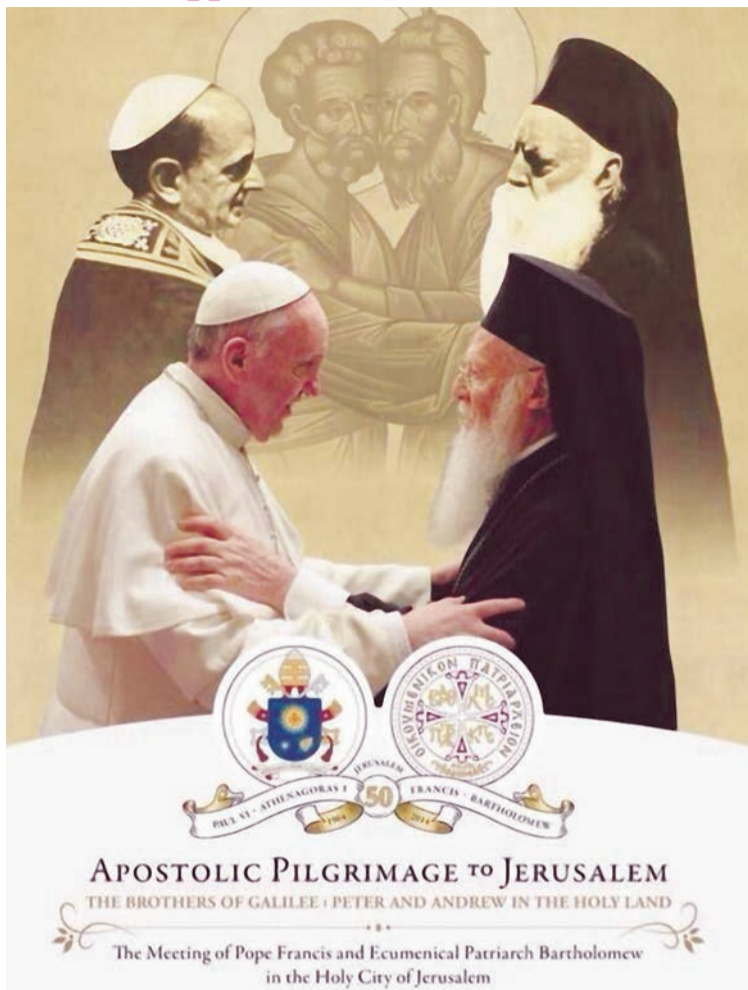
За повідомленням поліції,

монастирські будівлі зазнали значних пошкоджень, а вартість їх відновлення оцінюється в сто тисяч євро. Крім того, при пожежі постраждали картини та ікони, що знаходилися в монастирі. У скільки обійдеться їх реставрація, поки що невідомо.

Францисканський монастир в Фюссені споруджений в далекому 1628 році. В даний час у монастирі здебільшого проживають ченці старшого віку – на момент пожежі наймолодшому з них виповнилося 42 роки, зазначає «Agence France-Presse».

Спільна Декларація Папи Римського Франциска та Вселенського Патріарха Вартоломея I

25 травня Папа Франциск та Вселенський Константинопольський Патріарх Вартоломеї I, зустрічаючись у Єрусалимі, підписали Спільну Декларацію такого змісту:

1. Як і наші шановані попередники Папа Павло VI і Вселенський Патріарх Атенаторас зустрічалися тут, у Єрусалимі, п'ятдесят років тому, також і ми, Папа Франциск та Вартоломеї, Вселенський Патріарх, вирішили зустрітись на Святій Землі, «де наш спільний Відкупитель Господь Ісус жив, навчав, помер, воскрес і вознісся на небо, звідки послав Святого Духа на Церкву, яка народжувалася» (Спільне комюніке Папи Павла VI і Патріарха Атенатораса, оприлюднене після зустрічі 6 січня 1964 р.). Ця наша зустріч, чергове побачення єпископів Церков Риму і Константинополя, заснованих двома братами-апостолами Петром та Андрієм, є для нас джерелом великої духовної радості й дає нам нагоду пригадати над глибиною та природою існуючих між нами зв'язків, що є плодом шляху, сповненого благодаті, під час якого Господь провадить нас, починаючи від того благословенного дня п'ятдесятирічної давності.

2. Наша сьогоднішня братня зустріч є новим, необхідним кроком на шляху до єдності, до якої нас може привести лише Святий Дух: до сопричастя у законних відмінностях. З живою вдячністю згадуємо кроки, які Господь уже дозволив нам здійснити. Обійми, якими тут, у Єрусалимі, обмінялися Папа Павло VI

і Вселенський Патріарх Атенаторас, після багатьох століть мовчанки, приготували шлях до жесту надзвичайної ваги – усунення із пам'яті та з Церкви рішень про взаємні екскомуніки з 1054 року. Продовження цього стали візити в осідки Риму та Константинополя, часті листовні контакти і, згодом, рішення святої пам'яті Папи Івана Павла II та Патріарха Дімітріоса розпочати богословський діалог істини між католиками і православними. Протягом цих років Бог, Джерело всього миру та любові, навчив нас сприймати одні одних, як членів тієї самої християнської родини, відданої одному Господеві і Спасителеві Ісусові Христові, та любити одні одних. Таким чином, ми можемо сповідувати нашу віру в те саме Христове Євангеліє, як воно було отримане від апостолів, виражене та передане нам Вселенськими Соборами й Отцями Церкви. Повністю усвідомлюючи те, що ми ще не досягли мети повного сопричастя, сьогодні ще раз підтверджуємо наше зобов'язання і далі разом прямувати до єдності, про яку Господь Ісус молив Отця: «Щоб усі були одно» (Ів. 17, 21).

3. Добре усвідомлюючи, що ця єдність виражається у любові до Бога і до ближнього, прагнемо того дня, коли, нарешті, разом візьмемо участь у Євхаристійному бенкеті. На нас, як на християнах, спочиває обов'язок приготуватися до отримання цього дару Євхаристійного сопричастя, відповідно до повчань

святого Іринія Ліонського, через визнання однієї віри, постійну молитву, внутрішнє навернення, оновлення життя та братерський діалог (Adversus haereses, IV, 18, 5. PG 7, 1028). Досягнувши ту мету, до якої ми спрямовуємо наші сподівання, ми виявимо перед світом Божу любов і, таким чином, будемо визнані справжніми учнями Ісуса Христа (пор. Ів. 13, 35).

4. Для досягнення цієї мети фундаментальний внесок у шукання повного сопричастя між католиками та православними вносить богословський діалог, який веде Міжнародна змішана комісія. Під час періоду Папів Івана Павла II та Венедикта XVI і Патріарха Дімітріоса, поступ, здійснений нашими богословськими зустрічами, був вагомим. Сьогодні бажаємо висловити нашу високу оцінку отриманим результатам, як також зусиллям, які тепер здійснюються. Мова не йде про виключно теоретичну дію, але про практикування в істині та любові, яке вимагає дедалі глибшого пізнання взаємних традицій, щоб їх зрозуміти і від них вчитися. Тому ще раз стверджуємо, що богословський діалог не займається пошуком мінімального спільного богословського знаменника для досягнення компромісу, але ґрунтується, радше, на поглибленні цілісної істини, яку Христос дарував Своїй Церкві, і яку ми, спонукувані Святим Духом, не перестаємо старатись якомога краще пізнати. Отож, спільно стверджуємо, що наша вірність Господеві вимагає братньої зустрічі та справжнього діалогу. Цей спільний пошук не віддаляє від істини, а, швидше, через обмін дарами, під проводом Святого Духа, приведе нас до повноти істини (пор. Ів. 16, 13).

5. Хоч ми ще перебуваємо на шляху до повного сопричастя, вже від тепер ми маємо обов'язок давати спільне свідчення Божої любові до всіх, співпрацюючи на служінні людству, особливо в тому, що стосується захисту гідності людської особи на кожному етапі її життя й святості сім'ї, що ґрунтується на подружжі, поширення миру та спільного добра, відповіді на злидні, які не перестають бичувати наш світ. Визнаємо, що слід постійно боротися з голодом, бідністю, неписьменністю, несправедливим розподілом благ. Нашим обов'язком є докладати зусилля для того, щоб спільно будувати справедливе та гуманне суспільство, в якому ніхто не почуватиметься виключеним чи відкинутим.

6. Ми глибоко переконані, що майбутнє людського роду залежить також від того, як ми, в мудрий та сповнений любові спосіб, справедливо та чесно зуміємо захистити дар творіння, ввірений нам Богом. Тому з жалем визнаємо несправедливе визискування нашої планети, що є гріхом перед Божими очима. Ще раз підтверджуємо нашу відповідальність та обов'язок зростати у почуттях покорності й поміркованості, щоб усі відчули необхідність шанувати творіння та дбайливо його охороняти. Разом стверджуємо спільне зобов'язання пробуджувати сумління стосовно охорони сотвореного світу, звертаємося із закликом до всіх людей доброї волі шукати таких способів життя, щоб було якомога менше марнотратства та якомога більше поміркованості, виявляючи якнайменше захланності і якнайбільше великодушності для того, щоб захистити Божий світ та добро Його люду.

7. Крім того, існує невідкладна потреба ефективної та зобов'язуючої співпраці між християнами з метою повсюди забезпечити право прилюдно виражати свою віру та зустрічати справедливе ставлення, сприяючи внескові, який християнство не перестає давати у сучасні суспільство та культуру. У

Папа Франциск і Вселенський Патріарх Константинопольський Вартоломеї I вклоняються «Камню помазання» у храмі Гробу Господнього (м. Єрусалим 25 травня 2014 року)

зв'язку з цим закликаємо всіх християн підтримувати автентичний діалог з юдаїзмом, ісламом та іншими релігійними традиціями. Байдужість та взаємне незнання можуть привести лише до недовір'я і, на жаль, навіть до конфлікту.

8. Із цього Святого Міста Єрусалиму прагнемо висловити нашу глибоку стурбованість становищем християн на Близькому Сході та їхнім правом залишатися повноправними громадянами своєї батьківщини. Звертаємо сповнену довіри молитву до Всемогутнього і Милосердного Бога за мир у Святій Землі та на всьому Близькому Сході. Особливо молимося за

Церкви Єгипту, Сирії та Іраку, які зазнали великих страждань під час недавніх подій. Заохочуємо всі сторони, незалежно від їхніх релігійних переконань, до дальшої праці над примиренням та справедливим визнанням прав народів. Ми глибоко переконані в тому, що не зброя, а діалог, прощення та примирення є єдиними засобами, якими можна досягти миру.

9. В історичному контексті, позначеному насильством, байдужістю та еґоїзмом, дуже багато людей відчувають сьогодні втрату орієнтації. Саме спільним свідченням доброї новини Євангелія ми можемо допомогти людині нашого часу віднайти дорогу, яка приведе її до істини, справедливості та миру. В єдності намірів та пам'ятаючи приклад, поданий п'ятдесят років тому у Єрусалимі Папою Павлом VI і Патріархом Атенаторасом, звертаємося із закликом до християн, до віруючих кожної релігійної традиції і до всіх людей доброї волі визнати невідкладність теперішнього моменту, що кличе нас шукати примирення та єдності людського роду, в повній пошані до законних відмінностей, для добра всього людства та майбутніх поколінь.

10. Проводячи це наше спільне паломництво до місця, де наш єдиний і той

самий Господь Ісус Христос був розп'ятий, похований і воскрес, смиренно ввіряємо заступництву Пресвятої Вседіви Марії майбутні кроки нашого шляху до повної єдності та ввіряємо увесь людський рід безмежній Божій любові.

«Нехай Господь світить обличчям своїм до тебе та милує тебе! Нехай Господь оберне обличчя своє до тебе і дасть тобі мир!» (Чс. 6, 25-26).

Єрусалим, 25 травня 2014 року

ФРАНЦИСК
ВАРТОЛОМЕЙ I

«Католицький оглядач»

Дагмар ГЕЛЛЕР

Спільна дата Пасхи – реальність в 21 столітті?

ДВІ ДАТИ ПАСХИ

Вже від самого початку християни не могли порозумітися щодо дати святкування воскресіння Ісуса Христа. З тексту Нового Завіту відомо, що Христова смерть та воскресіння історично були пов'язані із єврейською Пасхою. Але незрозуміло, як саме: згідно з синоптичними Євангеліями, Тайна Вечера була єврейською Пасхальною Вечерею, і тому Ісус помер наступного дня після Песаху. Але, згідно з Євангелієм від Івана, Ісус помер на самий день Песаху. В кінці II століття існували Церкви, які пов'язували святкування Пасхи із єврейською Пасхою, не зважаючи на те, чи припадала на цей день неділя, чи ні; в той же час інші святкували Пасху на наступну неділю.

На початку IV століття різні Церкви використовували чотири різні методи для обчислення дати Пасхи. Тому I Нікейський Собор у 325 році спробував об'єднати християн в святкуванні Пасхи і вирішив, що Пасху слід святкувати в першу неділю після повного місяця після весняного рівнодення.

Хоча християни всіх традицій дотримуються цього правила, але й сьогодні існує не одна, а дві дати свята Пасхи. Річ у тім, що Собор не обговорив механізму обчислення. Сучасна ж проблема двох дат виникла в XVI столітті, коли на зміну «юліанському» було впроваджено «григоріанський» календар. Різниця між цими двома календарями базується на проблемі, що астрономічний рік (тобто рух Землі навколо Сонця) не триває рівно 365 днів. Новий календар мусив знайти способи розділити рік на рівні частини та виправити розбіжності, які звичайно покривалися за рахунок високосного року.

Хоча григоріанський календар не є повністю правильним, але все ж астрономічно більш точним, ніж юліанський: рік за григоріанським календарем є лише на 4 хв 7 с довшим за час, потрібний Землі, щоб обійти Сонце, в той час, як така різниця за юліанським календарем складає 11 хв 14 с. Це означає, що за кожні 128 років астрономічні обчислення цього календаря будуть відрізнятися на 1 день; для григоріанського ж календаря різниця виявиться лише за 3600 років.

Сьогодні різниця між юліанським та григоріанським календарем становить 13 днів, а вже в 2100 році вона складатиме 14 днів. Це означає, що рівнодення (21 березня) за григоріанським календарем припадатиме на 3 квітня. Якщо між цими двома датами буде повний місяць, то дата Пасхи, згідно з юліанським календарем, зміститься на пізніше.

Коли було впроваджено григоріанський календар, не всі Церкви та країни його прийняли одночасно: виникли великі дискусії та схизми, насамперед серед Православних Церков. Ситуація у православному світі зараз характеризується великим розмаїттям: з одного боку, існують Церкви, які повністю дотримуються юліанського календаря. Інша група Церков прийняла «виправлений юліанський» календар, створений у 1923 році Міжправославною Конференцією в Константинополі і який відповідає григоріанському календарю з деякими поправками для більшої астрономічної точності. Але для обчислення дати Пасхи вони дотримувалися юліанського календаря, згідно з яким, Великдень має завжди припадати після єврейської Пасхи. Третя група – це Православні Церкви

в країнах, де переважають римо-католики чи протестанти: вони використовують григоріанський календар. Лише Фінська Православна Церква святкує Пасху разом із Заходом.

СПРОБИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ

Найбільшої гостроти ця проблема була у XX столітті. Спроби пошуку спільної дати Пасхи почалися з

Воскресіння. Символічне зображення. Фрагмент саркофага. Музей Піо-Крістіано, Ватикан

багатьох причин. У 1902 році відбулася міжправославна дискусія, ініційована листом Патріарха Константинопольського Йоахіма III до глав Православних Церков з метою досягнення більшої єдності всіх християн. Це питання також було представлено всьому християнському світу через Енцикліку Єкуменічного Патріарха в 1920 році. У 1923 році проблема календаря стала критичною для Православної Церкви Греції, коли грецький парламент офіційно запровадив григоріанський календар. Це призвело до конфлікту між державою та Церквою.

Всеправославний конгрес, що відбувся в травні 1923 року, намагався якось виправити становище, запропонувавши відкоригувати юліанський календар так, як це згадувалося вище. Проте запровадження цього календаря призвело до схизми в Греко-Католицькій Церкві (наприклад, в Румунії та деяких інших країнах).

Одночасно розпочалося обговорення календаря зі світської точки зору, насамперед з економічної точки зору. Для держави було б набагато краще мати більш раціональний спосіб підрахунку дат календаря. В 1928 році парламент Великої Британії прийняв

«Вечера в Емаусі». Італійський худ. Караваджо, 1603, Національна галерея, Лондон

так званий Пасхальний акт, який запропонував святкувати Пасху в неділю після другої суботи квітня, і цей акт можна було б запровадити, якби уряд отримав спільну згоду християнських Церков.

Ще в 1923 році Ліга Націй перейнялася питанням, як би то запровадити новий світовий календар, який би поділив рік на місяці однакової тривалості та передбачив один (чи два) дні поза семиденним тижнем, щоби врівноважити увесь підрахунок. Щодо дати Пасхи, то було висунуто пропозицію, аналогічно до британської. Також провели опитування Церков. З протестантського середовища опитали Світову Християнську Раду з питань праці (попередниця Всесвітньої Ради Церков), і виявилось, що більшість протестантських організацій готові погодитись на єдину дату Пасхи. Відповідь Єкуменічного Патріархату схилилася до нерухомої дати Пасхи, але за умови, що вона припадатиме на неділю, і всі Церкви на це погодяться. Рим відповів обтінним листом від 1924 року з завгаюю, що лише єкуменічний собор зможе вирішити цю проблему, а в 1932 році дав остаточно негативну відповідь, кажучи, що дане питання виходить за рамки компетентності Святого Престолу.

У 1955 році провалилася пропозиція ООН – після того, як ідею нового календаря відкинули США, зважаючи на відчутну опозицію з релігійним підґрунтям серед своїх громадян.

Ситуація дещо змінилася після Другого Ватиканського Собору, який заявив, що Римо-Католицька Церква погодиться на єдину рухому чи нерухому дату Пасхи, якщо всі Церкви знайдуть спільне рішення. ВРЦ знову порушила це питання і провела нове опитування серед Церков-учасників Ради (1965-1967 рр.). Воно показало, що всі Церкви не проти мати спільну дату святкування Пасхи, але з урахуванням своїх умов: Західні Церкви у своїй більшості проголосували за нерухому дату, а Православні Церкви надали перевагу спільній рухомій даті (відповідно до правила Нікейського Собору).

Щоб оцінити отримані відповіді та запропонувати наступний крок, комісія «Віра та Устрій» із ВРЦ організувала в березні 1970 року нараду в місті Шамбезі, за підсумками якої було запропоновано кілька варіантів виходу зі становища. Вона також цілком переконливо ствердила, що будь-яке рішення не може бути досягнуте, базуючись на світських інтересах.

У 1975 році питання було внесено до порядку денного П'ятої Асамблеї ВРЦ в Найробі. Поштовхом послужив той факт, що в 1977 році дати Пасхи мали співпасти у неділю після другої суботи квітня, а також ініціатива римо-католицької сторони. На Асамблеї було чітко зазначено, що рішення можуть прийняти Церкви, а не Всесвітня Рада Церков. Стало зрозуміло, що особлива пропозиція не допоможе на цій стадії, але треба було продовжувати роботу над питанням. Православні Церкви стверджували, що вони справді підтримують ідею спільної дати Пасхи, але жодна Православна Церква не може вирішити цього питання без загального всеправославного рішення.

Для того, щоби працювати в цьому напрямку, Православні Церкви провели нараду в Шамбезі (Швейцарія) в 1977 році, де питання скрупульозно обговорювали з різних аспектів. Було наголошено на пасторальній проблемі: всередині православної спільноти виникнуть нові схизми, якщо буде порушено правило Нікейського Собору (наприклад, святкування Пасхи в неділю після другої суботи квітня). З астрономічної точки зору було зазначено, що юліанський календар обчислює весняне рівнодення на 13 днів пізніше, а повний місяць – на 5 днів раніше від справжньої дати. Нарada порекомендувала продовжити вивчати це питання, залучаючи до цього усіх зацікавлених християн.

У 1982 році, також у Шамбезі, друга Всеправославна Конференція висловила думку, що досягненню згоди допоможе більш точне визначення дати Пасхи, відповідно до правила Нікеї. Було сказано, що в будь-якому випадку треба менше наголошувати, що «питання календаря» перешкоджає єдності православної спільноти. Вони помітили, що віруючі їхніх Церков просто недостатньо поінформовані і саме через це не готові прийняти змінену дату Пасхи. Тому «будь-які виправлення відкладають до більш зручного часу, відповідно до Божої волі». Помісні Православні Церкви мають співпрацювати між собою на шляху до спільної дати Пасхи.

З цього часу певні зрушення відбулися лише на Близькому Сході, адже ситуація там доволі особлива, тому що тісно співживуть якось одні з одними різні традиції. Питання обговорювалося Близькосхідною Радою Церков в 1994 році. Більшість Церков – також із західної традиції – погодилися наслідувати Православні Церкви, і, отже, святкувати Пасху за юліанським календарем. В такий спосіб частково досягнуто спільної дати (поки що – в Єгипті та Йорданії).

Як приклад еволюції ставлення до означеної проблематики Східних Православних Церков доволі цікавим для обговорення є рішення Сирійської Православної Церкви. До 1971 року загальноприйнятим був факт, що Нікейське правило в жодному разі не можна змінювати. Однак у 1971 році Сирійська Православна Церква висунула пропозицію святкувати Пасху в неділю після другої суботи квітня. В 1984 році ця Церква вже заявила про свою готовність святкувати Пасху в будь-яку неділю квітня – за умови, що всі Церкви на це погодяться. Подібне рішення було прийняте Маланкарською Православною Сирійською Церквою в Індії.

Закінчення
у наступному числі «Мети»

Святі Папи Іван XXIII і Іван Павло II змінили світ. Факти з життя

7 фактів про Папу Івана XXIII

Анджело Джузеппе Ронкаллі (мирське ім'я Папи Івана XXIII) народився на півночі Італії в містечку Сотто-іль-Монте в провінції Берґамо 1881 року. Виходець із селянської родини, він зберіг до кінця життя зв'язок із ріднею, з братами, які так і залишилися селянами.

У віці 23 років був висвячений у сан священника. У 1925 році Ронкаллі, отримавши сан єпископа, починає дипломатичну кар'єру, виконуючи обов'язки Папського нунція (посланця) у Болгарії, Греції, Туреччині та Франції. У 1953 році став кардиналом і Патріархом Венеції, а 28 жовтня 1958 року конклав обрав Ронкаллі 261-им Наступником св. Петра.

Зійшовши на папський престіл, виступав за мир і мирне співіснування держав з різними соціальними системами, незалежно від пануючої в них ідеології. Прагнув модернізувати Католицьку Церкву у зв'язку зі змінами у світі умовами. А за свою добродушність, простоту, гумор і благодійність серед людей, які працювали з ним і знали його особисто, швидко став відомий як «Добрий Папа».

Ми спробували зібрати найяскравіші особливості та досягнення понтифікату Івана XXIII:

1. «Добрий Папа» зробив прості, але важливі нововведення. Наприклад, встановив традицію публічно читати «Angelus» з вікна Апостольського палацу щонеділі, а

перед молитвою коротко катехизувати присутніх вірян.

2. Іван XXIII завжди хотів бути поруч з вірянами. Він став першим Папою, який почав виходити за стіни Ватикану, щоб відвідати парафії, лікарні та в'язниці Риму. Часом він навіть прокрадався повз швейцарську гвардію, щоб таємно обходити місто.

3. Папа взяв собі ім'я Іван XXIII. Вибір Папи сприйняли неоднозначно, оскільки Іваном XXIII іменував себе антипапа Балтазар Косса, і майже 550 років жоден римський понтифік не називав себе Іваном, щоб його ім'я не співпало з ім'ям одіозної особистості. Сам Ронкаллі пояснив, що це ім'я йому дороге: так звали його батька. І цим наче очистив це ім'я.

4. За своє життя Ронкаллі став свідком двох світових воєн (під час Першої світової був покликаний до армії, де служив спочатку санітаром фронтового шпиталю, а потім – військовим капеланом) і безлічі локальних, які розділили світ на два протилежні політичні режими. Він визнав потребу «будівництва» мостів світу, листувався зі світовими лідерами (також із країн соціалістичного табору, як ото з Н.Хрущовим чи Ф.Кастро).

Іван XXIII радив правителям держав «усвідомити величезну відповідальність, яку вони мають перед історією», і вирішувати спірні питання не силою, а шляхом щирих і вільних перемовин.

5. Засуджуючи політику неокolonіалізму, Іван XXIII вперше в історії Католицької Церкви призначив кардиналом темношкірого єпископа Ругамбу з Танзанії. Папа провадив активний діалог з лідерами нехристиянських релігій В'єтнаму, Південної Кореї, Тайваню, Японії та інших.

6. Безсумнівно, головним досягненням Івана XXIII було скликання II Ватиканського Собору – наради всіх єпископів світу, покликаною виробити позицію Католицької Церкви у відповідь на виклики сучасності та сприяти екуменічним процесам у межах християнського світу. Літній понтифік вважається «перехідним Папою» (оскільки йому не вдалося особисто здійснити програму «оновлення» Церкви), але його можна вважати ініціатором найглибших змін у Церкві в сучасності (деякі з них можна охарактеризувати виразом «Церква повернулася до народу обличчям і стала говорити з ним зрозумілою мовою»).

7. Іван XXIII прагнув до об'єднання християнського світу, встановив контакт з представниками некатоліцьких християнських Церков і заснував перший відділ Ватикану, щоби сприяти зміцненню єдності серед християн. Крім цього, Папа провадив діалог з нехристиянськими релігіями. «Усі люди – брати, і все треба вирішувати по-дружньому, на основі взаємного людянолюбства», – говорив він.

2 грудня 1960 року Папа вперше за останні 400 років приймав у себе в Римі керівника Англiканської Церкви – Архієпископа Кентерберійського Джеффри Фішера.

А як спостерігачів на II Ватиканський Собор запросили представників мусульман, американських індіанців і членів різних християнських конфесій, серед яких було двоє представників Російської Православної Церкви (Іван XXIII надавав виняткового значення присутності на II Ватиканському Соборі саме цієї Церкви).

Папа Іван XXIII помер 3 червня 1963 року від раку шлунка, відмовившись від операції, оскільки вважав, що йому вкрай важливо провести Вселенський Собор. Його понтифікат, що тривав неповних 5 років, став справді революційним і плідним.

У 2000 році Папа Іван Павло II причислив Івана XXIII до лику блаженних (беатифікував), а від 27 квітня 2014 року Церква вшановує його як святого. День пам'яті – 11 жовтня.

Католицький Оглядач

25 фактів про Папу Івана Павла II

нашим секретом. Я говорив з ним, як з братом, якого я простив, і який має мою повну довіру». На прохання Івана Павла II Аґджа був помилуваний італійською владою і переданий в руки турецького правосуддя.

6. У 1982 році, вперше за 450 років з моменту відділення Англiканської церкви від Римо-Католицької, Папа Римський здійснив спільне богослужіння з архієпископом Кентерберійським.

7. 11 грудня 1983 Іван Павло II став першим понтифіком, який відвідав лютеранський храм.

8. Іван Павло II охоче зустрічався з молоддю, присвячував їй багато уваги. Він запровадив традицію Всесвітніх Днів Молоді, які з 1984 року кожні 3 роки збирають в одному з міст світу мільйони молодих людей.

9. У квітні 1986 року Папа вперше з апостольських часів переступив поріг силагоги, де, сидячи поруч із верховним рабином Риму, вимовив фразу, що стала одним із найбільш цитованих його висловлювань: «Ви

– наші любі брати і, можна сказати, наші старші брати». У 2000 році Папа відвідав Єрусалим і молився біля стіни юдаїзму – Стіни плачу, а також побував у меморіалі «Яд Вашем».

10. У жовтні 1986 року в італійському місті Ассізі відбулася перша міжрелігійна зустріч і Всесвітній день молитви за мир, коли на запрошення понтифіка обговорити проблеми міжконфесійних відносин відігнулися 47 делегацій від різних християнських конфесій, а також представники 13 інших релігій.

11. 1 грудня 1989 Папа вперше прийняв у Ватикані радянського лідера – ним став Михайл Горбачов. Зустріч стала переломним моментом в дипломатичних контактах між СРСР та Ватиканом і в процесі відродження Католицької Церкви в СРСР. 15 березня 1990 між Ватиканом і СРСР були встановлені офіційні відносини, що набули дипломатичного статусу. Вже в квітні 1991 року був підписаний офіційний документ про відновлення структур Католицької

Церкви в Росії, Білорусії та Казахстані.

12. У 1992 році Папа затвердив та оприлюднив «Катехизм Католицької Церкви», в якому простою і зрозумілою мовою викладено католицьке віровчення. Робота над ним почалася за рішенням надзвичайного Синоду єпископів, що відбувся в 1985 році з нагоди 25-річчя закінчення II Ватиканського Собору. До теперішнього часу «Катехизм» перекладений більш ніж п'ятдесятьма мовами.

13. У травні 1999 року відбулася папська поїздка до Румунії. Іван Павло II став першим Папою, який відвідав православну країну.

14. 12 березня 2000 року понтифік здійснив обряд *tears of penance* – покаєння за гріхи синів Церкви (скоєні католиками протягом історії), запевняючи, що Церква зі свого боку також прощає образи, заподіяні їй іншими.

15. У травні 2001 року Іван Павло II відвідав Грецію. Це був перший візит глави Римо-Католицької Церкви до Греції від 1054 року, коли стався

Далі, на 11-й стор.

5. Під час зустрічі з вірними на площі св. Петра 13 травня 1981 року був важко поранений пострілом у живіт. Замах здійснив член турецького ультрарасового угруповання Мехмет Алі Аґджа, заарештований на місці. У 1983 році

Папа відвідав у в'язниці Алі Аґджу, засудженого до довічного ув'язнення. Вони поговорили, залишившись удвох, але тема їхньої розмови досі невідома. Після цієї зустрічі Іван Павло II сказав: «Те, про що ми говорили, залишиться

Закінчення, початок на 10-й стор.

розкол християнської Церкви на Католицьку і Православну.

16. Кароль Войтила був хорошим гірськолижником. На лижі встав ще в дитинстві. Будучи студентом, виграв аматорські змагання. Свою любов до гірських лиж зберіг на все життя. Ставши Римським Папою, катався інкогніто в горах Термінілло неподалік Риму.

17. При всій відкритості понтифіка сучасному світу і оновленню Церкви, Папа залишився безкомпромісним захисником традиційних християнських цінностей, засуджуючи дошлюбні і позашлюбні зв'язки, контроль над народжуваністю, розлучення, гомосексуалізм та аборти.

18. У травні 2001 року Іван Павло II, здійснюючи поїздку до Сирії, молився за мир у Дамаску і став першим Папою, який відвідав мечеть. Раніше, в серпні 1985 року, на запрошення короля Хасана II, Папа виступив у Марокко перед п'ятдесятитисячною

аудиторією молодих мусульман. Він говорив про непорозуміння і ворожнечі, які існували раніше у відносинах між християнами та мусульманами, і закликав до встановлення «миру і єдності між людьми та народами, які становлять на Землі єдине співтовариство».

19. 16 жовтня 2002 року в Апостольському посланні «Розарій Діви Марії» (Rosarium Virginis Mariae) Іван Павло II ввів до Розарію нову частину: світлі таємниці, пов'язані з прилюдним життям Христа – від Його Хрищення в Йордані до Страстей.

20. Іван Павло II є автором 14 енциклік, 15 апостольських звернень, 11 апостольських конституцій, 45 апостольських послань і п'яти книг, остання з яких – «Пам'ять та ідентичність» – вийшла в світ напередодні його госпіталізації 23 лютого 2005 року. Найпопулярніша його книга – «Переступити

пори́г надії» – розійшлася тиражем у 20 млн. примірників. На вірші Папи виконуються пісні, а в театрах йдуть постановки його п'єс.

21. Святіший Отець провів 147 беатифікаційних церемоній, на яких 1338 осіб проголосив блаженними, а також 51 церемонію канонізації з проголошенням 482 святих (це більше, ніж усі його попередники після XVI століття). Серед них багато жили вже в XX столітті (Падре Піо, Максиміліан Кольбе, Фаустина Ковальська, Едіт Штайн, Хосе Марія Ескрива, Мати Тереза Калькутська та інші).

22. За 27 років понтифікату здійснив 146 апостольських поїздок по території Італії. В якості єпископа Риму він відвідав 317 із 333 римських парафій. Також здійснив 104 закордонні апостольських подорожі, відвідавши 129 країн (не враховуючи повторних відвідувань: Польща – 9 разів, Франція – 8, США – 7, Мексика та Іспанія – 5)

і подолавши загалом понад 1.167.000 км. Нездійсненою мрією Івана Павла II залишилася поїздка до Росії.

23. Жоден з Пап раніше не зустрівся зі стількома людьми під час загальних аудієнцій по середах – майже 18 млн. паломників, не беручи до уваги особистих аудієнцій та релігійних церемоній. Тільки протягом Ювілейного 2000-го року він зустрівся з 8 млн. вірних. До цього можна додати мільйони вірних, з якими Папа зустрічався під час своїх паломництв по всьому світу. Як глава держави Ватикан, він здійснив 38 офіційних візитів в інші країни, дав 738 аудієнцій для глав держав і 246 аудієнцій для прем'єрів.

24. Понтифікат Івана Павла II тривав 27 років, ставши одним із найтриваліших в історії Католицької Церкви. За тривалістю він поступається тільки апостолу Петру і Папі Пію IX (1846-1878).

25. Прощання з Папою

Іваном Павлом II та його похорон стали наймасовішою церемоніальною подією в історії людства. 300 тисяч людей були присутні на траурній Літургії, 4 млн. паломників проводжали понтифіка з життя земного в життя вічне (з них понад мільйон становили поляки); понад мільярд віруючих, що належать до різних християнських конфесій і які сповідують різні релігії, молилися за упокій його душі; 2 млрд глядачів стежили за церемонією у прямому ефірі. На похорон з'їхалися понад 100 глав держав та урядів – 11 монархів, 70 президентів і прем'єр-міністрів, кілька керівників міжнародних організацій, в тому числі – і Генеральний секретар ООН Кофі Аннан. І ще близько двох тисяч членів різних делегацій – всього з 176 країн.

Католицький Оглядач

1. Не живуть, не кохають і не помирають «на пробу».

2. Майбутнє починається сьогодні, а не завтра.

3. За війну відповідальні не тільки ті, які її безпосередньо розв'язують, а й ті, хто не чинить усього можливого, що в їхніх силах, аби їй перешкодити.

4. Вимагайте від себе, хоч би й інші від вас нічого не вимагали.

5. Тільки любов може виключити використання однієї людини іншою.

6. Надія містить у собі світло, сильніше від темряви, яка панує в наших серцях.

7. Для християнина ситуація ніколи не безнадійна.

10 кращих цитат Івана Павла II

8. Не бійтеся тьмниці Бога. Не бійтеся Його любові.

9. Священик – це людина, яка живе самотньо для того, аби інші не були самотні.

10. Людина, яка вбиває Бога, зрештою не знаходить гальм, аби не вбивати іншу людину. Цим остаточним «стоп» є Бог.

За матеріалами: cytaty.info

Навернення відомого атеїста. Він малював Венедикта XVI

Міхаель Трігель, один із найвидатніших сучасних митців Німеччини, прийняв католицьку віру. На цю тему вже було трохи шуму кілька років тому, коли тодішній єпископ Регенсбурзький, а нині ватиканський кардинал Герхард Мюллер замовив у нього портрет Венедикта XVI. «Атеїст став офіційним портретистом Папи!» – писала тоді преса. Насправді 46 річний художник уже давно перебував у пошуках віри. Він очікував на якесь вражаюче об'явлення, як у випадку зі св. Павлом. Однак такого не сталося.

Художник цікавився сакральним мистецтвом, приймав церковні замовлення. Важливим пунктом на його шляху до християнства стала зустріч із Венедиктом XVI, але не саме створення його пор-

трету, а читання його творів про комплементарність (взаємодоповнюваність) віри і розуму. Останнім кроком до навернення стали 30 денні ігнатіанські реколекції.

Хрищення він прийняв у цьогорічне Надвечір'я Пасхи. І тоді також, як зізнається сам художник, на нього зійшло осяяння, якого він чекав довгі роки. Це сталося в момент прийняття Святого Причастя. «Як святий Павло, я якусь мить просто не знав, де знаходжуся», – згадує Міхаель Трігель. На запитання, чому він вибрав Католицьку Церкву, відповів: шукаю таємниці, правди, яка виходить поза межі того, що ми спроможні виразити словами. Крім того, у католицизмі суттєву роль відіграє чуттєвість, образ. Хоч би як там було, а я художник, – каже

Трігель. Зізнається, що хотів би колись намалювати портрет Папи Франциска. «Його особистість справляє на мене глибоке враження, а з художнього погляду він має цікаве обличчя. Хоча для мене важливіший Венедикт XVI», – додає німецький новонавернений художник.

За матеріалами: Radio Watykańskie

Феномен Майдану став несподіваним для Церкви

Таку думку висловив Блаженніший Святослав в інтерв'ю для видання «The Catholic World Report».

Очільник УГКЦ підкреслив, що торік, перед подіями на Євромайдані, делегація ВРЦіРО двічі відвідала Брюссель, а також адресувала кілька закликів до українського суспільства щодо європейських цінностей. Церкви, як важлива частина громадянського суспільства, також докладали зусиль до пробудження суспільної свідомості.

Першоієрарх звернув увагу на те, що Церкви в Україні «йшли за українським народом, бо розуміли, що люди стояли на Майдані за ті цінності, які й проповідує християнство».

«Якщо люди повстали за людську гідність, верховенство закону, відмову від насильства і корупції, то ми, як Церква, зобов'язані визнати моральну силу таких вимог. Саме тому Церкви, серед яких УГКЦ, православні, протестантські, а також єврейські та мусульманські спільноти, були зі своїм народом на Майдані», – пояснив Блаженніший Святослав.

Раніше повідомлялося, що релігійне розмаїття України зіграло важливу роль у консолідації українського суспільства, хоча двадцять років тому через нашу багатоконфесійність нам пророкували навіть релігійні війни.

У розмові з Блаженнішим обговорили й питання анексії Криму, де зареєстровано п'ять парафій УГКЦ. Верховний Архієпископ УГКЦ наголосив, що на перших етапах російської анексії греко-католицькі священики просто намагалися бути зі своїм народом. Також багато священиків перебували в українських військових частинах Криму.

«Можливо, «нова» влада помітила діяльність наших священиків не так через їхню душпастирську опіку парафій, а, радше, через зв'язки з військовими частинами в Криму», – висловив припущення Предстоятель УГКЦ. А згодом, за словами Глави Церкви, з'явилася нова атака російської пропаганди проти УГКЦ: мовляв, греко-католики – це «радикальні націоналісти».

«Зараз ситуація, як і раніше, невизначена. Наші священики перебувають у Криму, але правовий «статус» наших парафій усе ще невідомий. Подекуди ми поділяємо церковні будівлі з римо-католиками, за що я їм дуже вдячний... Наша мета в цій ситуації – бути з нашим народом і запропонувати їм адекватну душпастирську опіку. Очікуємо, що ті, хто зараз називає себе владою Криму, будуть поважати права людини, особливо право на свободу віросповідання», – додав він.

За матеріалами Департаменту інформації УГКЦ

Отець Костянтин Пантелей, керівник Відділу УГКЦ з душпастирства у пенітенціарній системі України, сповідає на Майдані Незалежності. (Фото CREDO)

Феномен Майдану став несподіваним для всіх, навіть для Церкви. Український народ зміг разом мирно стояти задля європейського майбутнього своєї країни, яке базується на таких цінностях, як верховенство закону, несприйняття корупції та насильства, нетерпимість авторитарної поведінки. Європейський проект став проектом суспільного розвитку в Україні, і Церкви допомогли в цьому.

КИЇВСЬКА ЦЕРКВА ВІЗАНТІЙСЬКОГО (СХІДНОГО) ОБРЯДУ

(Продовження,

початок у попередніх числах газети «Мета»)

Для ліквідації Унійної Православної Церкви Синод Російської Церкви винайшов на теренах власної імперії більш «делікатний метод» – зверху: він взявся завчасно готувати «своїх уніатів», аби надати актові ліквідації Церкви в Росії «законну духовну» форму.

Останній Київський митрополит Йосафат Болгар помер 1838 року. Нового унійного митрополита не обрано, оскільки готується ліквідація Унійної Православної Церкви в Російській імперії.

Вже 12 лютого 1839 року в Полоцьку (Білорусь) скликано Унійний Синод з метою ліквідації унійної Церкви, рішення якого підписали єпископ Йосиф Семашко, керуючий Білоруською єпархією Василій Лужний, Берестейський єпископ (вікарій Литовської єпархії) Анатолій Зубко та ще десятки унійних священників. Урочисте засідання завершилося бенкетом, на якому піднімалися келихи за благоденствіє царя і Російську Православну церкву, посаду патріарха в якій було ліквідовано царем Петром I майже 140 років тому, а Синодом Російської Православної Церкви керувала світська особа. Антиунійний акт у Полоцьку цар затвердив 25 серпня 1839 року, поставивши свій підпис під словами «благодарю и принимаю» (С.Жиліюк, «Російська Церква на Волині», 1996 р.)

Отже, після позбавлення (за хабар) автономії Української Неунійної Православної Церкви Царгородським патріархом Діонісієм і передачі її під юрисдикцію Московського патріархату (1686 р.) Українська Унійна Православна Церква проіснувала ще 155 років до її остаточної ліквідації та приєднання до Російської Православної Церкви на теренах Російської імперії.

В єпархіях на території Російської імперії, які не взяли участі в Полоцькому Синоді, всі священники, які не підписали або не погодились «добровільно» перейти під юрисдикцію РПЦ, були переслідувані владою, позбавлені парафій. Деякі священники продовжували виконувати свої обов'язки до останніх хвилин свого життя. Відомо, що УУПЦ на початку XIX століття в Київській губернії мала ще близько сотні священників (1834 р.), а також декілька монастирів, у тому числі в містах Каневі, Умані, Лисянці. В 1838 році більшість парафій на Київщині були повернуті на «синодальне» православ'я.

Історія зберегла нам пам'ять про понад 20 останніх храмів, відібраних у віруючих УУПЦ, серед яких – церква св. Архангела Михаїла в селі Березина Ружинського району Житомирської області; церква св. Івана Богослова в селі Ясногородка Києво-Святошинського району; церква Успіння Пресвятої Богородиці в селі Ольшаниця Рокитянського району Київської області та багато інших.

Разом з тим, влада робить усе, щоби посварити та роз'єднати людей. Наприклад, досить цікавий факт наводить український історик, професор кафедри російської історії Петербурзького університету Микола Костомаров, який розповідає, що саме в ті часи влада вимагала від росіян іменуватися «православними», а католиків змушувала, незалежно від національності, іменувати себе поляками.

Таким чином, доля українського православ'я – унійного і неунійного (назви «греко-католики» до 1774 р. ще не було) – на Східній Україні надовго опинилася в руках Російської Православної Церкви, яка робила все від неї залежне, аби позбавити український народ відправляти богослужіння рідною мовою та багатівковою його культури. Крім ідейного верховенства РПЦ в Україні, вона мала й має до сьогодні величезні прибутки від продажу церковної продукції, адже гроші відсилаються до Москви, про що духовенство майже не говорить, хоча це дуже важливий фактор для фінансування помісної національної Церкви.

(Далі – у колонці на 15 стор.)

ЯК ПОВОДИТИСЯ У ХРАМІ

Обрядові питання

Знайти відповідь на запитання такого змісту допоможе доктор богословії п. Тарас ШМАНЬКО, автор книжки «Як поводитися у храмі». Сьогодні продовжуємо її публікацію. (Початок у газеті «Мета» № 95/6 за червень 2013 р.)

ТАЇНСТВО РУКОПОЛОЖЕННЯ (СВЯЩЕНСТВА)

Завдяки цьому таїнству вибрані вірні через дар Святого Духа і покладення рук єпископа посвячуються для священничого служіння. У Церкві передбачено три ступені священства: диякони, священники (пресвітери) і єпископи. Кожному з цих ступенів притаманне визначене церковною традицією служіння в спільноті вірних. Тому священнослужителі одного ступеня не можуть виконувати функції, не притаманні їхньому ступеню.

ТАЇНСТВО ЄЛЕОПОМАЗАННЯ

• Для кого уділяють таїнство елеопомазання?

Елеопомазання (інші назви – оливопомазання, соборування, маслосвяття) – це таїнство, під час якого через молитву священників і помазання тіла елеєм на хворого сходить Божа благодать, котра зцілює душевні та тілесні немочі (див. Як. 5, 14-16). У цьому таїнстві освячуються страждання хворого і з'єднуються із стражданнями Христа. Освячення тілесних недуг додає хворому духовних сил, щоб його немочі спричинилися не до смерті, а послужили до спасіння у вічності.

Якщо Господь благоволить, і віра недужого не похитнеться, то внаслідок звершення таїнства хворий може сподобитися зцілення. Про це таїнство апостол Яків каже: «Молитва віри спасе недужого, та й Господь його підійме; і як він гріхи вчинив, вони йому простяться» (Як. 5, 14-15).

• Як, коли і де відбувається таїнство елеопомазання?

Згідно з чином таїнства елеопомазання, його уділяють сім священників (звідси інша назва елеопомазання – соборування), хоча його може звершувати й один єрей (як правило, сьогодні це таїнство звершує один священник). Під час чину елеопомазання є сім читань з Апостола і Євангелій та сім молитов, у яких мовиться про покаєння, про оздоровлення, про потребу вповання на Бога, про співстраждання та ми-

над важкохворим або тим, хто є при смерті, то спочатку відбувається сповідь, потім таїнство елеопомазання, а в кінці причастя недужого.

• Над ким можна здійснювати таїнство елеопомазання?

Таїнство елеопомазання здійснюють над християнами, які хворіють важкою тілесною або душевною недугою, а також над тими, що є при смерті. Важкими тілесними недугами слід вважати ті, котрі протягом довгого часу завдають людині великих страждань, а також ті,

посередя. Після кожної молитви священник хрестоподібно помазує тіло хворого (чоло, очі, вуха, уста, ніздрі, груди, руки та ноги).

Таїнство елеопомазання звершується у випадку важкої тілесної або душевної недуги. Як спільнотне богослужіння таїнство елеопомазання можна здійснювати у храмі, а також у помешканні хворого, в лікарні тощо.

Якщо таїнство звершується в домашніх умовах

які становлять небезпеку смерті. Важкими душевними недугами можуть бути глибокий відчай, депресивні стани тощо. У кожному окремому випадку здійснення чи нездійснення таїнства елеопомазання покладене на розсуд священника. Існує звичай, згідно з яким, дітям елеопомазання уділяють з семирічного віку або від того часу, коли вони починають сповідатися.

Таїнство елеопомазання здійснюють також і

над неприємними, якщо можна вважати, що вони цього ба-жали б і є на це згода їхніх рідних.

Серед людей побутує думка, що здійснення таїнства елеопомазання над людиною є ознакою того, що та невдовзі помре, або що його слід уділяти тільки тим вірним, які є при смерті. Такі погляди є хибними і суперечать меті цього таїнства – допомогти хворому перетривати у недугі. Колись був звичай раз на рік у Великий четвер звершувати загальний чин елеопомазання, до якого могли приступати всі вірні, які відчували у цьому потребу. В деяких парафіях таке елеопомазання практикують і тепер.

• Як довго не можна митися після таїнства елеопомазання?

Давні требники приписували священникам отирати елей після завершення елеопомазаня. Якщо священник зробив це, то не слід уникати вмивання.

З елеопомазанням часто пов'язували різноманітні забобони, наприклад, вірили, що тим, над ким звершено це та-

їнство, не можна митися, одружуватися тощо. Ці забобони, напевно, виникли внаслідок сприймання елеопомазання як «таїнства вмираючих» (тобто такого, яке уділяють тим, хто помирає). Подібні переконання не мають нічого спільного з християнським віровченням.

(Далі – у наступних числах газети «Мета»)

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ У ЖИТТІ МИРЯНИНА

Історія Церкви

МОЛИТВА ПРОСЛАВИ
ВІДКУПНОГО ПОДВИГУ ІСУСА
ХРИСТА ТА ПРИГАДУВАННЯ
ТАЙНОЇ ВЕЧЕРІ З УСТАНОВЧИ-
МИ СЛОВАМИ ТАІНСТВА

Віруючі у храмі в цей час уже добре приготувані – мають чисту совість та серце, відділене від усього земного і (за прикладом ангелів на небі) співають пісню возвеличення Господа: «Свят, свят, свят Господь Саваот, повне небо і земля слави Твоєї, осанна в вишніх, благословен, хто йде в ім'я Господнє, осанна в вишніх» (Саваот – всемогутній Владика всіх сил неба і землі, осанна – вигук радості, аналогічне слову «слава»).

Ця чудова пісня, яка має назву «Євхаристійний гімн», є не тільки початком цієї молитви, але і завершенням попередньої, адже вона є відповіддю на виголос священика «Переможну пісню співаючи...». Таким чином, ця пісня логічно пов'язує молитву подяки за створення світу і Божі милості до людини з молитвою прослави відкупного подвигу Ісуса Христа, яка фактично є продовженням попередньої молитви.

Цією піснею ми, віряни в храмі, прославляємо Господа в знак подяки Йому за створення світу й усі милості, отримані від Нього, та за Пресвяту Євхаристію, таїнство якої звершиться в нашому храмі. Ми також вітаємо нашого Спасителя, який у нашому храмі, як у Сіонській світлиці під час Тайної Вечері, здійснив це таїнство Євхаристії. І робимо ми це так велично, як ангели, херувими та серафими прославляють Бога в небі, і так щиро, як вітали Ісуса Христа невинні єрусалимські діти при Його в'їзді до Єрусалиму. Ця пісня складається з двох частин, перша частина якої (до слів «благословен, хто йде») походить зі Старого Завіту, коли в одному зі своїх видінь пророк Ісайя побачив Бога, котрий сидів на престолі, а довкола Нього незліченна кількість ангелів безперервно співали пісню: «Свят, свят, свят Господь Саваот». Автором другої частини цієї пісні (від слів «благословен, хто йде») вважаються єврейські діти, які словами «Благословен, хто йде в ім'я Господнє, осанна в вишніх» вітали Ісуса Христа під час Його в'їзду до Єрусалиму.

Наближається найважливіший момент Божественної Літургії – момент, коли Ісус Христос приносить Себе в жертву для примирення людства з Господом заради їх спасіння. Увечері перед Своєю смертю Спаситель відправив Божественну Літургію – це була Христова Тайна Вечеря, на якій Він здійснив таїнство Євхаристії, і після цього віддав Себе в жертву Богу Отцю. У давні часи, щоб привернути увагу присутніх у храмі до цього дійства, зіздицею дискаса не торкалися, а вдаряли нею і зважаючи на те, що тоді вони були значно більшими від

теперішніх, звук від цих ударів було чути на весь храм.

Під час співу Євхаристійного гімну священик промовляє молитву прослави відкупного подвигу Ісуса Христа, в якій перераховує окремі Божі чудеса і добродійства: «З цими блаженними силами, Владико чоловіколюбче, і ми кличемо і мовимо: святий еси і пресвятий, Ти, і єдинородний Твій Син, і Дух Твій Святий; святий еси і пресвятий і велична слава Твоя. Ти світ Твій так возлюбив еси, що й Сина Твого єдинородного дав, щоб усякий, хто вірує в Нього, не погіб, але мав життя вічне. Він, прийшовши і сповнивши увесь промисел щодо нас, в ночі, в яку Його видано, а радше Він сам себе видав за життя світу». Ця молитва присвячена вдячності Господу за спокутні подвиги Ісуса Христа, підкреслює добровільність Його Хресної смерті.

Завершуючи цю молитву, священик в особливий спосіб пригадує Тайну Вечерю, на якій Ісус Христос, що присутній у храмі, устами священика переминює хліб у Своє Тіло, а вино у Свою Кров:

- священик промовляє: «Прийнявши хліб у святі свої і пречисті і непорочні руки, благодарив і благословив, освятив, переломив, дав святам своїм ученикам і апостолам, кажучи», показує рукою на святій дискос, на якому лежить Агнец, і голосно виголошує установчі слова, що сам Спаситель сказав при звершенні таїнства Євхаристії: «Прийміть, їжте, це є тіло Моє, що за вас ламається на відпущення гріхів». Віруючі у храмі на цей виголос відповідають співом «Амінь»;

- далі промовляє: «Так само і чашу по вечері, мовлячи», показує рукою на чашу з вином і голосно виголошує наступні установчі слова таїнства Євхаристії: «Пийте з неї всі, це є кров Моя Нового Завіту, що за вас і за багатьох проливається на відпущення гріхів». Віруючі у храмі на цей виголос також співають «Амінь».

Таким чином у нашій присутності та за участі Ісуса Христа відтворюється момент з Його життя, коли у переддень розп'яття під час Тайної Вечері Ісус звершив таїнство Євхаристії – переминив хліб у Своє

Тіло, а вино – у Свою Кров і дав їх споживати апостолам. Хоча хліб і вино зберегли свій попередній вигляд, тобто Тіло Христа виглядало не як людське тіло, а як хліб (мало запах, смак, вагу, колір і вигляд хліба), також і Кров Христа не виглядала, як червона кров людини, а мала вигляд вина (його запах, смак, вагу, колір тощо), переміна звершилося – Христос змінив сутність освячених хліба і вина, не змінюючи їх вигляду.

Для чого Ісус Христос зробив це? Знаючи, що скоро Своїм видимим тілом Боголюдини покине Землю (вознесеться на Небо), а також людей на ній і учнів Своїх, яких дуже любив, Він вирішує ще більше поєднатися з цими людьми та учнями і надалі перебувати з ними тут на Землі, але в іншій подобі, – і Христос жертвує Самого Себе людям на поживу в образі видимих хліба і вина, щоб надалі Він міг завдяки цим хлібу і вину, якими причащатимуться люди, входити до їхніх душ, щоб продовжити навчати їх Слово Божому та привести до оселі небесної.

МОЛИТВА СПОМИНУ ПРО СТРАСТІ ХРИСТОВІ ТА ПІДНЕСЕННЯ ЖЕРТОВНИХ ДАРІВ

Страсті Христові, це страждання Ісуса Христа, які Він перетерпів в останні дні Свого земного життя (зрада, арешт, суд, хресна дорога на Голгофу, розп'яття та смерть на хресті) заради нашого спасіння. Цими стражданнями і смертю на хресті Ісус Христос дарує (надає) можливість кожному з нас повернутися від боговідступництва в обійми Отця Свого Небесного (отримати прощення своїх гріхів, згладити усяку провину перед Ним і стати синами Неба) – у цьому суть тайни спасіння у Христі. Спаситель помер, щоб повернути людям втрачену Божу благодать. Своєю смертю на Голгофі Він завершив людське відкуплення. Христова смерть на хресті – це новозавітна Жертва, остання кривава жертва Богові на землі.

Далі – у наступних числах газети «Мета».

Богдан КУДЕРЕВКО

8. ГАЛИЦЬКА АРХИЄПАРХІЯ
– СПАДКОЄМНИЦЯ І БЕРЕГІНЯ ДУХОВНИХ ТА
ЗАГАЛЬНОУКРАЇНСЬКИХ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОЇ
ПРАВОСЛАВНОЇ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Зовсім по-іншому склалися обставини в Галичині (Перемиській і Львівській єпархіях). В Перемиській єпархії останній православний єпископ УНПЦ Інокентій Винницький після смерті єпископа УУПЦ Івана Малаховського приєднується до Унії (1691 р.), і відтоді в Перемишлі перебуває лише один унійний православний єпископ УУПЦ. Так само й у Львові від 1700 року єпископом є уніят. Таким чином, по всій Україні ще за окупації її Польщею існує єдина Українська Унійна Православна Церква (назва «греко-католицької» ще – до 1774 року – немає). В той же час на Східній Україні УНПЦ підпорядкована Московському патріархату, який виступає проти унійної Церкви, а згодом взагалі забороняє її на теренах Російської імперії.

В 1772-1775 рр. Австро-Угорська та Російські імперії розділяють Польщу між собою. Галичину приєднує до себе Австро-Угорщина, решту України забирає Росія.

Під Польщею УУПЦ (або «греко-унійна Православна Церква», як її ще називали на Заході) зазнавала відкритих і прихованих утисків від поляків і після унії. Та після упадку Польщі австрійський імператори, зокрема, Марія Терезія та її син Йосиф II, радикально поліпшили стан Унійної Православної Церкви. Так, у червні 1774 року імператриця Марія Терезія оголосила про свій намір «покінчити з усім, що могло дати привід уніятам вважати себе гіршими від римо-католиків». Вона видала декрет, який забороняв вживати термін «уніят» як у приватних, та і в офіційних справах, і замінила його терміном «греко-католик», а Церкву почали називати Українською Греко-Католицькою Церквою (УГКЦ). Грецьке слово «католик» означає «вселенський». Терміни «греко-католик», «УГКЦ» були більш зрозумілі і чітко вказували для Західної Європи, що ми зберігаємо грецький (візантійський, східний) обряд і визнаємо ЄВХАЦ, як і вся Європа, тобто повернення Церкви (не «приєднання», як часто пишуть поважні особи) до початкового її стану часів Володимира Великого і Ярослава Мудрого. Зміна назви мала ще захисне значення від східних патріархів і сусідів.

У зв'язку зі скасуванням (забороною) Катериною II в 1795 році Київської унійної архієпископської митрополії, позбавлення митрополита Ростоцького та його помічника єпископа Бутировича своїх прав та обов'язків, відкликання митрополита до Санкт-Петербурга, а згодом створення в імперії «Російської унійної Церкви», австрійський цар утворює в 1808 році для українців своєї імперії Києво-Галицьке архієпископство як спадкоємництво Київської митрополії в Галичині (з резиденцією в Львові). Першим архієпископом з успадкованими патріаршими правами для помісної УГКЦ іменовано колишнього ректора духовної семінарії у Львові і професора Львівського університету, а з 1796 року – Перемиського єпископа Антона Ангеловича. Наступником його стає Перемиський єпископ Михайло Левицький (1816-1858 рр.), якого згодом у Римі іменують кардиналом. За його управління в 50-х роках XVIII століття єпископат Галичини запропонував на Синоді підвищити Львівську митрополію до гідності патріархату для віруючих східного (грецького=візантійського) обряду Австро-Угорської держави, але, як завжди, наші сусіди запротестували.

Перемиський єпископ Іван Снігурський за митрополита Левицького започаткував відправлення богослужінь українською мовою.

Наступником М.Левицького на митрополічій катедрі стає професор Львівського університету, ректор духовної семінарії, а з 1849 року – Перемиський єпископ Григорій Яхимович (1860-1863 рр.), який багато доклався для виховання свідомості українців у своїх правах на незалежну державу. Його наступником стає єпископ-помічник митрополита Спиридон Литвинович (1864-1869 рр.), за якого перехід від одного обряду до іншого вимагав особистого дозволу Папи Римського. В подальшому митрополію почергово очолюють Йосиф Сембратович (1870-1882 рр.), Сильвестр Сембратович (1885-1898 рр.), Юліан Куїловський (1899-1900 рр.) – професор богослов'я Львівського університету, єпископ-помічник митрополита, за якого було засновано Станіславську (сьогодні Івано-Франківську) єпархію, яку очолив перед своїм призначенням на митрополита.

(Далі – у наступних числах «Мети»)
Микола ВИТРИХОВСЬКИЙ,
Лауреат Державної премії України

в галузі науки і техніки

